

Előfizetési díj:

Egész évre 10 K — f.
Fél évre 5 K — f.
Negyed évre 2 K 50 f.
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetmények:

3 hasábos petitsor egyszer
18 fillér, többszöri hirtetésnél 14 fillér.

ZALAMEGYE

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

politikai, társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

A lap

szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez (Wlassics-utca 25. sz.), az anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhivatalhoz (Ujváros-utca 25. sz.) küldendők.

Kéziratokat nem küldünk vissza.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Március 15.

Azok az emberek, kik 1848-ban születtek, ma már vén emberek. S az az eszme, mely 1848-ban e napon született, a vén ember szívét is az ifjú lelkesedés tüzeiben dobogtatja Magyarországon.

Ötvennégy évvel ezelőtt e napon született meg a gondolat szabadsága. Nem vérben fürdött a csecsemő, mint más országbeli testvérei: tiszta örömkönnnyek szolgáltatták a keresztvizét. Gyermekkorában kilábolta egy szomorú korszak sorvasztó betegségét; de mint a fejlődésében visszamaradt gyermek, ereje megjöttével rohamosan pótolta helyre korábbi veszteségét: nagygyá, ragyogóvá, a világtól tiszteltté nőtte ki magát férfi korára, a milyenek rajongó dajkája, Petőfi álmodá.

Mi, hogy volt akkor, ötvennégy évvel ezelőtt, azt tudja, s szégyen volna ha nem tudná minden magyar. Ötvennégy év árja egy vonást sem mosott el e nap fényéből, sőt minden év tisztábbra, ragyogóbbra mosta körvonalait. Ez a nap volt és lesz a magyarok legszebb nemzeti ünnepe; mert az eszme, mely e napon született, a legszorosabban kapcsolja össze a magyar szíveket; mert a gondolat szabadsága életfeltétele a szabad hazának s a szabad haza a

magyar nemzetnek. Nem kell ide sem törvényhozás sem rendelet: a legfenségebb jeladás, a téli dermedtségéből új életre pezsdülő természet néma hiradása adja meg a jelszót az ünneplésre: *ébredj, magyar!*

Ébredj, magyar, tudatára annak, hogy ezt a földet, melynek gyümölcseiben dúlakodol, vérök hullásával szerezték és tartották meg számodra őseid; hogy azt a szabadságot, melynek éltető levegőjét szivod, vérök, meg annál keservesebb verítékek hullásán, meg annál fájóbb szenvedések árán vették őseid.

Ébredj, magyar, tudatára annak, hogy nem hiába onta vért annyi szív, nem hiába szakadt meg keservében annyi hű kebel a honért; hogy ész, erő és szent akarat keresztültört a százados elnyomás gátjain s a százados küzdelmek örvényein; hogy küzdelmeid s törekvéseid célja a legdicsőbb mult által szentesítve és biztosítva van.

Ébredj, magyar, tudatára annak, hogy a szent örökség szent kötelezéseket ró rád: felvirágoztatni a vérrel szerzett földet a béke verítékes munkájával; szentnek tartani minden rögöt abból a földből, a melyen kívül nincsen számodra hely; hűtlenség tartani minden magyart, ki e drága földből idegen kézre juttat csak egy talpalatnyit is.

Ébredj, magyar, tudatára annak, hogy a szabadságot megtartani nem kevésbé szent és nem kevésbé nehéz dolog, mint azt megszerezni; hogy a szabadsággal helyesen élni csak nemes szívvel és művelt lélekkel lehet; hogy jogaid gyakorlása a legszebb kincse, kötelességeid teljesítése a legszebb tiszte a szabadságnak s annak a legszebb kincsnek a birtokára csak ennek a legszebb tisztnek a teljesítése jogosít.

Ébredj, magyar, tudatára annak, hogy önzetlen, tiszta érzés, nemes gondolat szabadította fel békéből a szót ötvennégy évvel ezelőtt; s a szabad szó csak önzetlen, tiszta érzésnek, nemes gondolatnak lehet a tolmácsa.

A magyarok istene áldja meg mindazt a port, a mi, mig szív volt, a szabadságért dobogott, mig kar volt, a szabadságért küzdött; áldjon meg minden igaz magyart, kiknek szíveik e napon e nagy, közös érzésben egybeforrtak!

Iskolák.

Állandó vita tárgyát képezi a népiskolák jellege. Ez a vita jelentékeny részlete a felekezeti küzdelmeknek, melyeknek sajnós, nap nap után tanui vagyunk.

Kié az iskola? Az egyházé, vagy az államé

TÁRCA.

A negyedik emeleten.

Az a nagy négy emeletes bérkaszárnya, amelynek a padlásához legközelebb eső részében laktam, a nagy város legkülönbözőbb osztályaiból való népnek adott lakást.

A földszint utcai része csupa elegáns bolt volt, amelyekben százakkal rendelkező kereskedők szereztek a további százezer forintokat. Az udvar sötét földszinti részeiben szegény kishivatalnokok laktak. Reggelként a földszinti lakásokból omlott a sok apró gyerek, akik zsisongva tódultak ki a kapun az iskolák felé.

Az első emelet egyik felében, amelyhez külön lépcső vezetett fel s amelyet széles üveges folyosó választott el a plebejusok lakásától, mágnás család lakott. Az elkülönített arisztokrata osztályból nem sokat láttunk. Legfeljebb az inas lótotfutott a közös lépcsőn, a többiek kocsin mentek, kocsin jöttek a külön lépcsőház bejárata alá.

Az első emelet másik felén egy híres prókátor lakott. Ez volt a ház legnagyobb tekintélye, mert ezé volt a nagy bérkaszárnya. Felfuvalkodott, goromba ember volt és folyton szidta a ház mestert, a lakóival pedig szóba sem állott. Mintha bizony az apja nem szegény suszter lett

volna, mint az alázatos házfelügyelő, aki szabad idejében szintén lábtű művész volt, de alig hogy a saját gyerekeinek eleget tudott varrni, mert annyi volt az Isten áldása, hogy már a gyerekek és a kaptafák között alig ismerte ki magát.

A második emelet a hivatalnoki arisztokráciáé volt. Itt már négy család lakott. A legtekintélyesebb alak Vashegyi miniszteri tanácsos, akinek bájos két leánya volt a nagy bérház poézise. A táblabíróék, a pénzügyi tanácsosok s a katoná-orvosok jó, esendes emberek voltak, akiknek fiaik, leányaik már mind kirepültek a fészkekből, csak a katonadoktornak volt otthon egy medikus fia, aki feljáromatott hozzánk a negyedik emeletre teázni.

A harmadik emeletet bizvást átugorhatjuk. Szerény emberek tanyája volt ez; hivatalnokok, kereskedelmi ügynökök ütöttek itt tanyát, akik nem érintkeztek senkivel. Elfoglalta őket az élet gondja.

A negyedik emelet volt a legszegényebb, de legvidámabb hely a nagy bérházban. A szegény bérlők albérlőket tartottak. Csupa diák lakott fenn, rendesen kettesével egy szobában. A főbérlők megelégedtek a konyhával, a szobákban szobaurak laktak.

A vidékről felszarmazott diák bizalmas ter-

mészetű, hamar ismerkedik. Mi is, akik ott laktunk a negyedik emeleten, mindnyájan ismertük egymást; gyakran rendeztünk közvacsorát, ha otthon disznót öltek s egyikről, másikról megemlékezett az édes mamája.

Mi voltunk abban a házban a legnagyobb urak, mert nem imponált nekük akkor még senki. Minden ambícióval, reménnyel telt diák azt hiszi, hogy nagy jövőt rejteget számára az idő, miért hajtana meg tehát a derekát akárki fia előtt? Legfeljebb a jó házmeister tudott bennünk respektust kelteni, mikor közvacsorák idején becsoszogott hozzánk, alázatosan esedezővén, hogy a dalolást mérsékeljük, mert ha elcsapatjuk, ki ereszt be bennünket — hitelbe?

Szóval vidám kompánia lakott a negyedik emeleten, amely a legtöbb napsugarat élvezte a hatalmas bérházban. A mi szobánk voltak a legverőfényesebbek; fürdöttünk a napsugárban és kéjelegettünk a szegénységben.

De volt köztünk egy gazdag ember is, a Lenczi, akit azonban legkevésbé szerettünk. Hideg, számító ember volt. Már jogász korában megcsinálta egész életének a terveit. Igazi jó kedve sohasem volt és folyton erkölcsi prédikációkkal gyötört bennünket. — A mi kedves Andrásunkkal, a köztársaság vezérével, valósággal hadi lábón álltak, mert András a megteste-

E kérdés körül folyik a vita s a vitatkozók nem egyszer elkeseredetten, minden tárgyilagosság híján rontanak egymásnak.

Holott meddő, egészen meddő ez a szenvedélyeskedés. Mert az államnak esze ágában sincs az iskolák tulajdonjogába beleavatkozni, viszont az egyház, dicső tradícióihoz hiven, jó hazafiakat nevel iskoláiban.

Az a baj, hogy mindkét félen akadtak tuzók. E tuzók megfélekedtek arról, hogy a magyar iskolának első és főkötelessége öntudatos, szabad polgárokat nevelni a magyar nemzeti állam számára. Jó hazafiakká kell nevelni a gyermekeket, akiket Magyarország iskoláiban oktatnak. Ebben kulminál a mi közoktatásunk programja.

Magyarország számos vidékén még mindig úgy vagyunk, hogy a jó magyar hazafiak nem teremnek maguktól. Azzá kell nevelni őket az iskolákban. S amely vidéken nem ezt a fűlvet tartják szemük előtt az illetékes tényezők, ott veszett ügy a magyarság ügye.

A feleségizott felekezeti érzés a nemzetiségi vidékeken együtt jár a nemzetiségi kérdés kiélesülésével. Élénken igazolják ez állítás valódiságát a legutóbbi évek eseményei. Az iskolák jellegének kérdésével kapcsolatban veszedelmes állambontó jelszavak röpködtek szerteszéjjel.

Ki merné ily körülmények között kétségbevonni az államhatalomnak azt a jogát, hogy tőle telhető alkotmányos eszközökkel megakadályozza a külföldről táplált nemzetiségi propagandát? Ha ezt nem tennék, utódainknak jogos oka lenne arra, hogy megátkozzák azokat a kormányfőfiakat, akik midőn még módjukban állott, nem akadályozták meg a hazaáruló áramlatok terjedését.

Az iskolákban kell megvetni a lelkekben a magyar hazafiság fundamentumát. És a mely iskolákban a felekezeti célok ezt a nagy elvet elhomályosítják: ott igenis éreztessék hatalmának és tekintélyének teljes súlyát a magyar nemzeti államhatalom.

Viszont arra joga van az egyháznak, hogy a vallásérköles szellemet tőle telhető erővel és buzgósággal ápolja és érvényre juttassa a magyar iskolákban. Az iskoláknak ezt a jogát nálunk senki el nem vitatja és nem is akarja elvitatni. Ez az igazi kötelessége az oltár férfainak, nemcsak a maguk szempontjából, hanem az állam szempontjából is. Mert az igaz hitvallással együtt

sült gondtalan vimádság volt, mindig reggel járt haza, könyvet ritkán fogott a kezébe, mégis ő volt köztünk a legokosabb, ő volt az egyetlen tekintély. Az asszonyok kedvence, kis leányok titkos ideálja volt ez a könnyelmű fiú, aki nem sokat törődött a jövővel s üldözte a nagyképűsködést.

A második emelet egyik udvari szobájának ablakából egy gyönyörű leányt tekintgetett fel a negyedik emeletre. Vashegyi tanácsos úr ifjabbik leánykája volt, az aranyhajú Marietta, a mosolygó ajku kedves baba. András barátunk pedig titokban rózsákat dobált be a kis leány ablakán és tavaszi estéken szerenádot fűtyölt a negyedik emeleten.

Sohase beszéltek egymással, mégis tudták, hogy szeretik egymást. András merész és a szerelemben szerencsés fiú volt. Ha Marietta iránt csak futó vonzalmat érez, bizonyosan írt volna neki egy szerelmes levelet s azzal elkezdődött, de be is végződött volna egy közönséges szerelmi történet. De nem próbálta meg az ismerkedést sem, csak nézegette a leányka mosolygó arcát a negyedik emeletről.

Lenzi már okosabban cselekedte a dolgát. A tanácsos úr idősebb leánya, a hideg Helén vonzotta a fiút, aki hamarosan módot talált arra, hogy Vashegyiékhez bevezessék. Lenzi barátunk

jár az erkölcs és akik ezt oltják be az ezer és százezernyi iskolás lelkébe, azok nem teljesítenek kisebb missziót, mint a magyar nemzeti állam bajnokai.

Ne folytassuk tehát a meddő vitát az iskolák jellege fölött. Az egyház iskoláit senki el nem akarja venni, az állam legkevésbé. Hisz örül, ha a maga iskoláit fenn tudja tartani. 13000 egyházi iskola áll szemben 3000 állami iskolával, ez az arány megnyugtathatná az egyház legvérmesebb előharcosait is. Aki rónképeket lát és harcot hirdet, az nem cselekszik sem az egyház, sem a haza javára.

Mert a magyar nép, mint államalkotó nemzet szempontjából, az iskoláknak, legyenek azok akár felekezeti által fentartottak, akár államiak, egy minden más szemponton felül emelkedő célt kell szolgálni: a hazafiságot.

Az állam ott igyekszik a népoktatást államivá tenni, ahol a magyarság megerősítése céljából ezt meg kellett tennie, vagy ahol segélyre volt szüksége a felekezetre vagy községre.

Nines igazságuk azoknak, akik a kormányt erőszakoskodással vádolják, hiszen hatalmi eszközöket az államosítások keresztülvitelénél sehol sem alkalmazt.

A felekezeti iskolák teljes államosítását csak a tuzók óhajtják, de viszont nem magyar érzelmű papság kezében nem hagyhatja az állam a népoktatásügyet. Ezért már a muraközi összes felekezeti iskolákat, ha Muraközt a szombathelyi egyházmegyéhez vissza nem esatolják, előbb-utóbb államosítani kell és az államosítást sürgetni, kérni meg nem szűnünk, csak akkor, ha a hová ajku községek lekipásztorait nem Zágráiban, hanem itthon tanítják magyarságra.

Gazdasági előadások.

Folyton azt hangoztatjuk, örökké azt beszéljük, hogy agrár állam vagyunk, a föld létünk alapja, erőnk forrása, fentartónk, táplálónk. Jól tudja mindenki, hogy Magyarország gazdasági életében a legelső szerep a földművelésé; ezt kell, mert ezt lehet legjobban fejleszteni, intenzívvé tenni s arra a színvonalra emelni, amely egy állam legfőbb erőforrását megilleti.

Azt hisszük magunkról és ma már azt hiszi rólunk a külföld is, hogy modern ország vagyunk a szónak nyugoti értelmében és gazdasági életünk, gazdálkodásunk is úgy van berendezve, amint azt az új idők megszabják. A külföldi vendég,

azután a jourok állandó alakja lett, udvarolt a szép leánynak s kereste a papa gráciáját, András pedig a jourok alatt egyedül fűtyörészett szerelmes nótákat.

Emellett azonban Bandi barátunk vidám fiú maradt s az éjszakai kóborlás, a vidám társaságokban való lumpolás foglalta le életének nagyobbik felét. Egy héten hatszor a reggel vette haza.

Egy szép májusi reggelen Bandi úr kilenc óra felé vetődött haza. A cüindere ferdén volt a fejére csapva, arca halványságán ott hagyta nyomait az átdözsölt éjszaka, felöltöje gyűrötten lógott le a vállairól. Valami vidám divatos operettet fűtyölve táncolt felfelé a lépcsőn.

Akkor történt az a bájos, kedves jelenet, amelyet véletlenül néztem végig, amely egy nagy bérkaszánya lépcsőjén játszódtott le, mégis mintha a tavasz illata verődött volna fel hozzám kankalinos rétekről, ibolyás ligetből.

Marietta csendesen haladt lefelé, egyik kezében a kottatokat, a másikban fehér napernyőjét tartva. Egyenesen elállta az útját a fiúnak és talán egy felpereig farkasszemet nézett vele. Azután szemrehányó hangon vágta oda, rejtett indulattal:

— Kiállhatatlan lump... lump...

Bandi pedig meghunyaszkodott, alázatosan

aki bennünket tanulmányozni jön hozzánk, természetesen első sorban az állami mintautodalmakat és méneseket, valamint a nagy gyárakat nézi meg és arról alkotja meg a maga véleményét; de nem tud semmit Kustánszegről, Iborfiáról, valamint a zsirosfa felaprogatásából álló házi iparról. A külföldi vendég azután elragadtatva beszél az agrárországról, a buzatermő rónáról, a tokaji aszuról és a badaesonyi borról s mi magunk is elhiszük, hogy pompás gazdák vagyunk; eltanultuk a világ minden gazdasági tudományát apáinktól, nem szorultunk sem tanácsra, sem vezetésre, nem kell tökéletesítenünk sem magunkat, sem gazdálkodásunkat, mert már ugyis tökéletes minden, miután ezt még a külföldiek is ránk fogják.

Voltaképen pedig úgy áll a dolog, hogy nem tudunk semmit ahhoz képest, amit az angol, német, vagy francia gazda tud; gazdálkodásunk módjában olyan messze vagyunk tőlük, mint a Güesej legsötétebb zuga a vármegye legszebb uradalmatól! Saját véreink, akik megjárták a külföldet, süttették ránk, hogy nem értünk sem a földműveléshez, sem az állattenyésztéshez, sem különösen terményeink értékesítéséhez oly mértékben, mint ahogy értenünk kellene, pedig őseink is földművelők voltak s arra vagyunk utalva magunk is, mert ha a föld nem ad nekünk kenyeret, miből élünk meg akkor? Ugy kellene annak lenni, hogy minden nép azt a gazdasági ágat fejlessze és tökéletesítse első sorban és a lehetőség legszélső határáig, amely rá nézve legnagyobb fontossággal bír. És ime Anglia, amely ipariból és kereskedelméből is megélné, oly tökéletesen berendezett mezőgazdaságokat mutat fel, amilyenről nálunk csak álmodni lehet; Hollandia, amely a világ egyik végétől a másikig kereskedik és hordja haza a milliókat, Németország, amely iparának hatalmas fejlődésével a párisi kiállításon bámulatba ejtette a világot, az iparfejlesztés mellett a földművelést is oly fokra emelték, hogy irányt adók a világpiacra; Magyarország azonban, amelynek sem olyan ipara, sem olyan kereskedelme, amely a nemzet millióit táplálhatná, nem tud oly gyors lépésekben haladni a földművelés terén, hogy lépést tarthatna akár csak Romániával is.

Gazdálkodásunkat a maradiság és az örökös panasz, az új intézményektől való irtózás, az elméleti ismeretek megvetése és alkalmazásuk kerülése jellemzi.

Ugy gondolták a jobbak, hogy a magyar gazda ősi bűneit ki lehetne írtani, ha a tudományt népszerűsítik s a gyakorlati tapasztalatokat élő szóval terjesztik, mert ősi hibánk az is, hogy a betűt nem szeretjük. Ezért járják be az országot a vándortanárok, ezért hoznak áldozatokat a gazdasági egyesületek s tartatnak ismeretterjesztő gazdasági előadásokat.

Egy kis kerülő után most értem tulajdonképpen lehajtott a fejét és megcsókolta Marietta apró kis kezét. Nem szólt egy szót sem, felment a szobájába.

Fél évig azután alig találkoztak, ezalatt a fél év alatt pedig Bandi doktor lett s beállt a házi úrhoz patvaristának.

A véletlen úgy akarta, hogy újra tanúja legyek a legközelebbi találkozásuknak.

Bandi aktaesomót cipelt a hóna alatt, Marietta keze tele volt rózsával, mikor a lépcsőn találkoztak. Most már a fiú állta el a leány útját s csak annyit kérdezett:

— Meg van velem elégedve?

A leány nem válaszolt, csak egy égő piros rózsát adott a fiúnak s felsietett a lépcsőn.

Csodálatos, erős szívű, büszke két ember volt. Találkozhattak volna naponként tizszer, titokban, nyíltan, de nem tették. Nem beszéltek meg a jövőt s tudta mindegyik, hogy el kell érkeznie annak a pernek, amikor életük összeforr.

Két évig csak néhány szót váltottak még s azután egy évig talán hírt sem hallottak egymásról, mert Bandi, a mi jó Bandink elment haza, egy apró kis dunántúli városba fiskálisnak.

Marietta már huszonegy éves, kifejtett leány volt, udvarlója akadt elég, férjhez mehetett volna már tizszer is, de várt. Ugy látszott azonban,

tárgyamhoz. Csak azt akartam az elfogulatlan gazdáktól megkérdezni, vajon mindenütt oly közönnnyel fogadják-e ezeket az előadásokat, mint nálunk, különösen Zalaegerszegen. Azt tudom, hogy külföldön nem így van. Összesen három ízben volt alkalmam külföldön gazdasági szakelőadást végighallgatni. Egyszer egy közepes tehetségű német ur mondott el nagyon ismeretes dolgokat a méhészetről. És az óriási iskola teremben valóságosan szorongott a közönség s a fációs paraszt mellett ültek a vidék legelső gazdái. Mászor szőlőszeti kirándulásban vettem részt. Egy professor vezette a hatszáz főből álló társaságot a szőlők között.

Nálunk ez nem divat. Valóságosan úgy kell a közönséget fogni, biztatni, kérni, hogy vegye be az orvosságot.

A múlt héten a keszthelyi gazdasági tanintézet két tudós tanára látogatott el hozzánk, hogy az O. M. G. E. megbízása folytán az intelligens gazdaközönségeknek felolvasásokat tartsanak. Kiválasztották a legnagyobb helyiséget: a varmegyeház termét. És az első felolvasáson megjelent a két tanáron kívül nyole gazda és ugyaannyi tisztviselő.

A múlt évben, mikor a zalaegerszegi szőlősgazdák kétségbeesetten panaszkodni kezdtek, hogy a phylloxéra pusztítása rohamosan terjed, a tapoleai vineellériskola igazgatója tartott a város házában három előadást. Igaz, hogy ott volt elejétől végig Zalaegerszeg első szőlőbirtokosa, aki ötven hold szőlőt telepített, tehát bizonyosan ért is a szőlőszethez, de ő is hallott olyant, amit még nem tudott, ellenben hiányoztak azok, akik összetett kézzel panaszkodtak és szidták a phylloxerát s az idők mostohaságát. A hallgatóság hat-hét fejből állott.

Mire valók hát nekünk a gazdasági előadások? Maradjunk csak továbbra is azok, akik voltunk.

Vármegyénk közigazgatási állapota.

Gruner Lajos vármegyei közigazgatási előadó vármegyénk közigazgatási viszonyairól a következő jelentést terjesztette be a közigazgatási bizottság március havi ülésére.

A folyó évi január havát átlagban véve fel-tűnő enyhe, majdnem tavaszi időjárás jellemzi, mely esupán a hónap közepetáján és vége felé volt néhány hidegebb (3—5° hideg) nap által magzavarva. Ellenben a lefolyt február hó már barátságosan időjárással köszöntött be, további folyamán is többszöri havazással, esős és kellemetlen napokkal váltakozva. Nagy átlagban szélszélyes hónapnak jelezhető, mert a havazásokat csakhamar enyhe idő, sőt esőzés is követte,

hogy már elakarta veszteni hitét, arcára valami kedvetlen vonás rajzolódott, amelyet akkor vettem legelőször észre, mikor Lenczi barátunk, akit már miniszteri titkárrá avancioztattott a hathatós protekeió, Helénával esküvőjét tartotta.

Ebben az időben már én is járatos voltam a házhoz, sőt mondhatnám, bizalmas barátta fogadtak. Éveken keresztül egy házban laktunk, egy emelettel lejjebb is költöztem, házassulandó is voltam már, tehát szívesen láttak.

Százsor az ajkamon volt, hogy Bandiról beszéljek, akinek otthon már tekintélyes pozíciója volt, de nem mertem. Félttem, hogy megbántom vele azt az érzékeny, szép leányt.

A sors mégis nekem szánta azt a szerepet, hogy először beszéljek róla. Elügyetlenkedtem a dolgot, de az én ügyetlenségem talán megmentette őket még további várakozástól. Bandi Vashegyiek házában sohasem volt. A tanácsosék tudtak róla mindent, mert Lenczi elbeszélte már a mi régi republikánk egész történetét.

Egy őszi napon Bandi toppant be hozzám és megbízott, hogy kérdezném meg Vashegyieknél, elfogadják-e ma, vagy a napokban?

Lementem a tanácsosékhoz. Együtt volt a család, mikor előadtam barátom kérelmét.

melynek következménye az lett, hogy a járatlanná vált mezei és községi düllő utakon a szokásos téli gazdasági munka és közlekedés majdnem teljesen szünetelt.

Mig tehát a lefolyt január hóban a mezőgazda valamit mégis csak végezhetett és a trágyahordást, rétrágyázást és egyéb fuvarozást folytathatta, addig a február hóban inkább csak belső munkákkal foglalkozhatott, fogatai pedig pihentek.

Ezáltal a tavaszi munkák sok gazdaságban összetörődnak, ha a kellemetlen és már tulságos sok esapadékot kedvezőbb idő nem fogja követni.

A vetések állapotáról megjegyzendő, hogy az őszi nagy átlagban jól teleltek ki, kinézésük sokkal biztatóbb, mint a múlt év hasonló szakában; esupán a korábban vetett rozsok, melyek az őszzel buján fejlődtek, sárgultak némileg meg a tulságos nedvesség folytán, de azért aggodalomra ezek sem adnak még okot.

Az enyhe téli időszakban kifagyás nem észleltetett, hiszen a leghidegebb napokon sem szállt a hőmérséklet 5 fokon alól.

Téli nedvességgel bőven el van látva a talaj és különösen a rétek és legelők gyűjthettek elegendő tartalék viz alapot a lefolyt télben, úgy hogy jövőben kedvező időjárást feltételezve, ezidén jóval is több szénánk fog teremni, mint a lefolyt évben. Kiáradott február havában a Zala folyó, mely nagy területeket borított ugyan el, de lerakodmányaival ily korai időszakban hasznót is hajtott.

Teljesen kifogástalanul teleltek át a lóheresek és lucernások, úgy, hogy ezekre nézve sem lehet aggodalmunk még most; az egerek is egyidőre teljesen eltűntek és elpusztultak a lefolyt nedves időszakban.

Jelenleg azonban állandó meleg időre volna szükségünk leginkább azért, hogy a tavasziak vetését minél előbb megkezdhetnénk, a mely gabonafélék sikerének egyik fontosabb feltétele az, hogy korán kerülhessenek a talajba.

Nagy gondot okozott és körültekintést igényelt a lefolyt télben az állatok tartása. A múlt évi silány takarmány és szalma terméstől ez előre várható volt; mindazonáltal erre nézve szerencsés körülménynek jelezhető a téli hónapok enyhe lefolyása, miután az enyhébb időben az állatok testi hőfokának fenntartásához aránylag kevesebb tápanyag szükségeltetett, mint esetleg keményebb téli időben. A teleltetési gondok

Mariettát annyira váratlanul és minden előkészület nélkül találta a hír, hogy elhalványult és ki kellett mennie, hogy könnyeit elrejtse. Az öreg Vashegyi mosolygott, a mama pedig esodálkozva bámult leánya után.

— Most már értem... most már értem... Hát ő az. De így ismeretlenül, így egyszerre nem lehet.

— No, no, — vágott közbe az öreg tanácsos, — csak mondja meg öcsém, hogy hozhatja a jegygyűrűket is. A leányom szereti, én pedig tudom, hogy korrekt ember, akiről még az én vöm sem mer rosztat mondani.

A mamát azután nekem sikerült megnyugtatom avval, hogy ennek a kis vidéki prókátornak van legalább tíz ezer forint jövedelme s akkora tekintélye, mint a főispánnak.

Ujra azt mondom, hogy esodálatos pár volt ez a mi két szerelmesünk. Mikor találkoztak, csak megfogták egymás kezét és mosolyogtak, nem mondták, hogy vágytak egymás után, hogy mennyire szeretik egymást; boldogok voltak. Bandi elmondta, hogy milyen kis városkában lakik, de ott az emberek jók s meg lehet köztük élni. De nem jó az embernek egyedül lenni, ha tehát Marietta kisasszony nem kicsinyli a vidéki prókátort, meg a méltóságos úr és asz-

azonban csak május havában szünnnek meg, ha már a mezei zöldtakarmány kaszálása veszi kezdetét.

A szőlővessző áttelelésére nézve nem lehet panasz; a szőlővessző és a gyümölcsfákra vonatkozólag az enyhe tél igen kedvező lefolyású volt.

A vásárok forgalmára vonatkozólag megjegyezhetjük, hogy a tél folyamán az országos marhavásárok elég élénkek voltak, nagy felhajrással, de nyomott árak mellett folytak le. A múlt év nyarán kezdődött árleszállás az állatok és állati termékeknel még mindig tart, egyedül a fejős tehenekekre van számbavehető kereslet. A hizó marha ára sem közelíti meg a múlt évi télben dívó árakat, dacára a drága takarmánynak és költségesebb hizalásnak erőtakarmányokkal.

Egyedül a sertések ára nyert szokatlan felendülést azért, hogy a Németországban beállt nagy sertéshus hiányt fedezése céljából néhány külföldi piacra ismét megkezdődött a sertés hus bevitele tőlünk és Ausztria is a hizalásra szánt nyersanyagot nálunk élénken kereste. Ennek folytán különösen a süldő disznók ára tetemesen növekedett a legutóbbi hetekben.

A ló iránti kereslet a szokott egyhanguságban maradt a tél folyamán is.

A gyapju ára a tavalyi alacsony árak medrében mozog.

Az állategészségügyre vonatkozólag megnyugtatóan jelezhetjük, hogy az állategészség a lefolyt téli hónapokban vármegyénk területén aránylag kedvező volt és a normális viszonyoknak megfelelt.

Az utolsó időben mégis hivatalosan constatálva lett három esetben veszettség, 1 udvarban ivarszervi hólyagos kiütés; egy községben sertésorbáné és hat járásnak 8 községében sertésvész.

A gazdasági termények áralakulására nézve a múlt téli hónapokban kedvezőbb hangulat uralkodott és kezdetben a főbb gabonaneműek mind tetemesen emelkedtek. Az emelkedés azonban nem volt állandó, mert a világpiacon mutató ingadozások és az értékesítést uraló börze változatos hangulatának befolyása alatt az árak ismét visszamentek. Különösen esett a rozsnak az ára, de a buza is szenvedett a lanyha irányzat után. Egyedül a zab tartotta magát szilárdul. Mindazonáltal a még most jegyzett gabonárák is kedvezőnek volnának jelezhető a gazdára

szony is odaadnák, boldogítsák őt egy szeretett hitvessel.

Egyszerűen, cikornyás formások nélkül ment az egész dolog. Marietta ráhajította a fejét szerelmese vállára, az öregek pedig könyeztek s boldogan nézték a szép jegyes párt. Mert igazán szépek voltak. A férfi komoly barna arca, hatalmas termete, a leány aranyos haja, égszín kék szemé, piros ajka olyan lebilincselő ellentétet képeztek, hogy a művész szemé is megakadt volna rajtuk.

Mindenki örült a frigynek, csak Lenczi vágott savanyú arcot, mert érezte, hogy a családban vége a tekintélyének. Helena nagyságos asszony pedig mély sajnálatát fejezte ki afelett, hogy Marietta egy kis vidéki fészekben temeti el magát, ahol megfogja ölni az unalom.

A lakodalom azonban meg volt nagy vigaságban. A fiatalok azután elvonultak a kis városba s három évig nem is láttuk őket.

Voltaképpen most következnék a történet esztanós része, de ezt már csak jövőben mondhatom el.

nézve, ha érdemleges eladható készletek egyáltalán még volnának a termelők kezén.

A kisbirtokos és a középbirtokosok nagyobb része a tavalyi rossz termés folytán még az őszi alacsony jegyzések mellett túladott eladható készletén, túladott pedig azért, mert az egyéb gazdasági ágazatokból is befolyt csekélyebb jövedeime erre készítette.

Állandó alacsony árak mellett volt a bor értékesíthető, sőt a bor értékesítésénél vidékenként általános stagnáció állt be, mely nemcsak a kereslet hiányának, hanem az elszállításra teljesen járhatatlanná vált hegyi és közlekedési utak állapotának is köszönhető.

Közegészségügy.

Dr. Hány István vármegyei t. főorvos a vármegye február havi közegészségügyi állapotáról a következő jelentést olvasta fel a közigazgatási bizottság március havi gyűlésén:

Az időjárás a lefolyt február hónap általában hűvös volt többszöri havazással és esővel úgy, hogy csak öt derültebb napot élvezhettünk. A felnőttek közegészségi állapota a tartós hűvös és nedves időjárás folytán rosszabb volt, mint az előző hónapban, mert a légző szervek hurutos és lobos bántalma általában nagyobb számban képezte a gyógykezelés tárgyát, mely mellett Sénye és Vindornya-Szóllós községekben a hasi-hagymáz járványosan lépett fel.

A gyermekek közegészségügye még kevésbé volt kielégítő, mint a felnőtteké; mivel az azoknál jelzett betegségeken kívül a kanyaró, vörheny, hökhurut a vármegye egyes részeiben még mindig szintén járványosan uralkodott.

A bejelentett fertőző betegségek közül roncóló toroklobban beteg volt 33, gyógyult 19, meghalt 9, ápolás alatt maradt 5; hasi hagymázban beteg volt 33, gyógyult 14, meghalt 7, ápolás alatt maradt 12; kanyaróban beteg volt 250, gyógyult 202, meghalt 9, ápolás alatt maradt 39; vörhenyben beteg volt 14, gyógyult 7, meghalt 2, ápolás alatt maradt 5; hökhurutban beteg volt 43, gyógyult 9, meghalt 1, ápolás alatt maradt 33; bárányhimlőben beteg volt 6, gyógyult 6.

Rendőri boncolást teljesítetek 1 esetben, melynél a halál legközelebbi okát szívizélhűdés képezte. Külső hullaszemle előfordult 5, súlyos sértést bejelentettek 3-at. Öngyilkosságot 3 egyén követett el és pedig Stütz Gyula 26 éves Tapoleczán zsebkésével szíven szurta magát, Németh Zsigmond 16 éves Sándorházán felakasztotta magát, Szervei Gizella 20 éves Nagykanizsán föbe lőtte magát.

Elmekórnak két esete képezte a hivatalos beavatkozás tárgyát és pedig oly formán, hogy az egyiket az országos tébolydába szállították, a másikat pedig házi ápolás alatt hagyták.

Hét éven alul elhalt gyermekek közül orvosi gyógykezelésben nem részesült 46. Az elsőfokú hatóságok e miatt 12 elmarasztaló és 11 felmentő végzést hoztak. A többiekre nézve pedig a megfelelő tárgyalások folyamatban vannak.

A főorvos a hónap folyamán megvizsgálta az alsó lendvai nyilv. gyógyszerárt, az ottani trachoma kórházat és ezen orvosi kör trachomás betegeit.

A múlt havi közigazgatási bizottsági ülésben felszólalás tárgyát képezett Sénye községi hasi hagymáz járvány következtében a helyszínén megjelent és tapasztalta, hogy mulasztás csakis a betegek hozzátartozóit terheli, a mennyiben azok a megbetegedéseket eltitkolták s a községi birónak nem jelentették be. A szükséges óvó és elfojtó intézkedéseket a j. főszolgabíró közbenjöttével megtették s a járásorvost annak dökönkénti ellenőrzésére utasították.

A közigazgatási bizottság ülése.

A megyei közigazgatási bizottság március havi ülését dr. Jankovich László gróf főispán elnöklésével f. hó 11-én tartotta.

A napirend előtt dr. Gyömöre Vence bizottsági tag indítványára elhatározták, hogy Horánszky Nándor kereskedelemügyi minisztert feliratilag üdvözlök miniszterre történt kinevezése alkalmából.

Az egyes szakelőadók az éves jelentéshez szükséges adatokat beterjesztvén, azok egybefoglalva együttesen a kormányelnökhöz, valamint külön-külön a szakminisztereknek megküldetnek.

Olláron a vasuti állomásnál marharakodó állomás felállítását a bizottság a vidék érdekében kívánatosnak tartja s megbizsa a vármegye alispánját, hogy ez érdemben a szükséges felterjesztést tegye meg.

A közigazgatási bizottság újból feliratilag megkeresi a belügyminisztert a vármegye területén még szükséges esendőr-orszállamosítások felállítására, valamint a létezők körül egyes helyeken a létszám szaporítása tárgyában.

A főorvosi jelentést a vármegye területén február hónapban észlelt közegészségügyi állapotról a bizottság tudomásul vette.

A Zala alsó részén a meder tisztogatása tárgyában elsőfokulag hozott határozatot a közigazgatási bizottság második fokban a felelősség elvetése mellett megerősítette.

Zalalövő kérelmének, hogy a segédjegyzői állás szervezésére az évi 400 K helyett évi 600 K államsegély engedélyeztessék, a miniszter helyt nem adott.

Dobronak község előjáróságának és az érdekeltségnek az irányu folyamódványát, hogy a postahivatalnál életbeléptetett hivatalos órák d. e. 9—12 és d. u. 2—3 helyett legalább 2—5-ig kiterjesztessenek, a közigazgatási bizottság pártólílag teszi át a pécsi posta és távirada igazgatóságához.

A tapolecai járási főszolgabíró Balaton-Henyén postaögnökség felállítását közigazgatási szempontból is kívánatosnak tartván: a szóban forgó postaögnökség felállítását javaslatba hozza.

A letenyei járási főszolgabíró a bánokszentgyörgyi postahivatal kézbesítési köréhez tartozó községek nyilatkozatát és azt a kérését, hogy az ottani postahivatalnál d. e. 9—12 és d. u. 4—7-ig legyenek a hivatalos órák, a bizottság pártólílag teszi át a pécsi posta és távirada igazgatóságához.

Örvastatott a kereskedelemügyi miniszter leírata, mely szerint Paesán táviradát csak úgy állíthat fel, ha az érdekeltség nemcsak a természetbeni munkáival, hanem a vezeték oszlopoknak ingyenes kiszolgáltatásával is hozzájárul. A közigazgatási bizottság felhívja a járási főszolgabírót, hogy újból tárgyaljon az érdekeltséggel és a kívánt hozzájárulás biztosítása esetén a kötelező nyilatkozatot állíttassa ki.

Az állami utakon 1902. évben foganatosítandó építkezések és szállítások felülvizsgálására bizalmi férfiakul kiküldettek: dr. Gyömöre Vence a zalabér—tapolecai utszakaszra, Hertelendy Ferenc Tapolecától Vigantig és Tapolecától Keszthelyig, gróf Batthyány József Keszthelyről Nagykanizsáig, Eperjessy Sándor Nagykanizsa város területén atvonuló közutakra, Ziegler Kálmán Nagykanizsától Letenyéig és Muraszterdahelytől Csakornyáig, Szily Dezső Muraszterdahelytől Zalalövőig.

Kir. tanfelügyelő havi jelentése szerint Nagykanizsán ismételten tárgyalta az izr. polgári isk. bezúntatása érdemével összefüggő ügyekről; megtekintette az állami elemi iskola új tantermeit, intézkedett az állami polgári iskola több ügyében. Keszthelyen tárgyalta az államosítás

továbbfejlesztése ügyében; megtekintette az áll. polgári leányiskola új épületét és felszerelését.

A baki községi iskola személyi és dologi ügyében tárgyalta a járási főszolgabíróval. Tárgyalta Muraszterkereszten a képviselőtestülettel. Drávavásárhelyen gondnoksági ülést tartott és meglátogatta az áll. elemi iskolát és állandó gyermekmenedékhelyet. Meglátogatta a badaesonytomaji r. k. iskolát; tárgyalta a kisörsi csatlakozás, esetleg önálló iskola felállítására ügyében az érdekeltséggel.

A miniszter a rendesi r. k. iskolának évi 440 korona, a vindornya-foki róm. kath. iskolának évi 360 korona, a bagonyai róm. kath. iskolának évi 600 korona, a füzvölgyi közs. iskolának évi 1252 korona állami segélyt, a lesencze-istváni róm. kath., a paloznaki róm. kath. iskolának ötéves korpótléket utalványozott, miről a bizottság az illető iskolákat a miniszteri rendelet másolatával értesíti.

A taliándörögdi róm. kath., a felsőrajki közs. a felsőpáhoki róm. kath., a rédicsi róm. kath., a pusztaszentlászlói ág. ev. iskolának államsegély, a taliándörögdi róm. kath. iskolának korpótlék ügyében beterjesztett kérvényeit a bizottság pártólílag terjeszti fel a miniszterhez.

Pásthly György korpótlékának ügyében az iskolafenntartó közönség felhivatik, hogy a korpótléket a törvény értelmében állapítsa meg és fizesse ki, s erről tegyen jelentést.

Borteleki Elek tanító földiletményei ügyében a helyszíni kijegyzésről szóló jelentést a bizottság tudomásul vette.

Hugauff Ede és Németh Jenő tanítók fizetési ügyében a járási főszolgabíró felhivatik, hogy területük iskola fenntartó közönségét a tanítói fizetésnek az 1893 évi 26 t.-c. rendelkezései szerinti kiszolgáltatására úgy az időt, mint a beszédet illetőleg hívják fel.

A tekenyei róm. kath. iskola második tantermeinek felépítése ügyében az iskolafenntartó közönség felhivatik, hogy a második tanteremnek a jóváhagyott terv és költségvetés szerinti felépítéséhez haladéktalanul hozzájáruljon.

Lenez István eszteregnyei kántortanító kérvénye illetményeinek behajtása ügyében a hitközségi elnöknek meghallgatása céljából kir. tanfelügyelőnek kiadatik.

A baki, boezöldi és sárhidai iskolamulasztások ügye az iskolaszéki elnököktől nyercendő adatoknak beszerzése céljából kir. tanfelügyelőnek kiadatik.

A pórszombati állami iskola 1900/1., a drávavásárhelyi állami iskola 1900/1 és a sümegi felső leányiskola 1900. évi megvizsgált számadásai megőrzés végett visszaadandók.

Az árvaszéki elnök jelentése szerint a fogalmazói karnál január végén volt hátralék 6.472, február hónapban beérkezett 4.724 s így elintézés alá került 11. 196 ügyszer, amelyből február hónapban elintézték 4.360 darabot s így február végén hátralékban maradt 6.836 ügyszer; az irodánál január végén hátralék 438, február hónapban leírás végett kiadtak 3.696 darabot s így elintézés alá került 4.134 ügyszer, amelyből február hónapban leírtak és expedáltak 3.818 darabot s így február végén hátralékban maradt 316 ügyszer.

A pénzügyigazgató jelentése szerint a földadó nyilvántartásnál az előző hóról fenmaradtakkal együtt keresztülvételre várt 910 eset, melyből február hónapban keresztülvettek 885 esetet s így február végén keresztülvétel nélkül maradt 25 eset; szőlődézmaváltásig tartozásból február hónapban 25.955 korona 48 fillért töröltek; egyenes adóban február hónapban befolyt a vármegye területén 326.966 korona 25 fillér; a hátralék február végén 3.985.241 korona 13 fillér, mely az 1901. évi február havi 4.389.915 korona 97

fillér hátralékkal szemben 404.674 korona 84 fillér esőket tüntet fel; a folyó év két első hónapjában egyenes adóban 19.840 koronát, hadmentességi díjban 148 koronát töröltek; fizetési halasztást február hóban 47 esetben, ideiglenes házámentességet 60 esetben engedélyeztek.

Kovács Péter szentpéteruri körjegyző ellen az adókezelés körül észlelt nagybővítés szabálytalanság miatt a pénzügyigazgató előterjesztésére a közigazgatási bizottság a fegyelmi eljárást megindította.

A megyei gazdasági egyesület közgyűlése.

A Zalamegyei Gazdasági egyesület f. hó 10-én Hertelendy Ferenc egyesületi elnök elnöklésével rendes közgyűlést tartott az egyesület helyiségében.

Elnök a szép számban megjelent tagokat szívesen üdvözölve, az ülést megnyitja s a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére Csillagh Gyula és Udvardy Ignác egyesületi tagokat kérte fel.

Ezután Voigt Ede egyesületi titkár felolvasta évi jelentését az egyesület 1901. évi működéséről. A jelentés első sorban megemlíti az alapszabályok módosításáról, mit a titkári állás szervezése miatt kellett tenni; a tisztviselői kar megválasztásáról, mikor is az egyesület régi tisztviselői újból megválasztottak s csak az elhalt vagy eltávozott igazgatósági tagok helyét töltötték be újakkal. Volt 4 rendes, 2 rendkívüli 3 igazgató választmányi és 6 bizottsági ülés. A földmivelségi miniszterium anyagi támogatásával Sümegen a keszthelyi gazdasági tanintézet tanári kara és Ulicsny Károly esáktornyai szőlészeti és borászati felügyelő közreműködésével népies gazdasági előadást tartott, továbbá Letenyén, Nagyrécsén, Várföldön, Boeskan egy-egy és Tapolezán 2 háziipari tanfolyamot rendezett, melyeken 157 hallgató nyert a kosár- és szalmafonás-, seprű- és kefékötésből oktatást; az egyesület ezen tanfolyamok hallgatói között kiosztott 500 szakkönyvet, 240 db munkás- és bor törvényt, 271 db különféle kártékony rovarok és növény betegségek elleni védekezést ismertető füzeteket. Megkeresésére a tapolezai vincellérképezde igazgatója, valamint a esáktornyai szőlészeti és borászati felügyelő több községben szakszerű utbagaztatást adott a szőlőművelés és felújítás nagy munkájánál. Tejszövetkezetek létesítése tárgyában Sierbán János tejgazdasági felügyelő az egyesület megkeresésére Zalaegerszegen az egyesület nagytermében számos nagy és kisgazda jelenlétében ismertető előadást tartott; továbbá részint a titkár, részint más, erre hivatott egyének a megye 8 járása területén 52 községben tartottak szövetkezeti előadásokat, melyeknek eredményeként megalakultak a Túrje vidéki, lövősalomvári, gelsei, kebelei szövetkezetek; alakulóban vannak Ukk, Felsőrajk, Zalaszentmihály, Szepetnek, Galambok, Nagylegyel, Dabroncz, Perlak, Ságod és Bagod-vidéki szövetkezetek úgy, hogy vármegyénkben a vajtermelési központ létesítése rövid idő alatt lehetségessé válik. A sümegvidéki gazdakör meghívására az egyesületi titkár felolvasást tartott a gazdák bizottság szövetkezetéről és a tejszövetkezetekről. A földmivelségi miniszterium anyagi támogatása mellett rendezett az egyesület Zalaegerszegen és Zalaszentgróton tenyészállat díjazást. A pozsonyi II. országos mezőgazdasági kiállításon az egyesület gyűjteményes kiállítással vesz részt. Tanulmányi kirándulást rendezett Tuss Antal vincellérképezdei igazgató vezetésével a pozvai állami szőlőtelepre; kisgazdák részére a szentimrei földműves iskola tanulmányozására tanulságos kirándulást rendeztek, melyben Tapolecáról 21, Bakról 15, Dobronakról 5 kisgazda vett részt. Tüzetesen intézkedett az együleti kert jóvödelme-

zósége tárgyában; foglalkozott a kivándorlás kérdésével; felirattal kereste meg a képviselőket, hogy aratás ideje alatt a tényleges és tartalékos katonák szabadságoltassanak. A közgyűlés a jelentést helyeslőleg tudomásul vette.

Ezután megállapította a közgyűlés az 1902. évi munkaprogramot, melynek keretében felvette a pozsonyi kiállításhoz a megyei collectív kiállítás rendezését; folytatólag közrehat tejszövetkezetek alakítására s ezzel kapcsolatban tojásértékesítő szövetkezeteket létesít; kísérletet tesz kisgazdák részére raktárszövetkezetek alakítására; megfontolás tárgyává teszi egy értékesítő és fogyasztási szövetkezet alakítását; rendez téli gazdasági felolvasásokat és házi ipari tanfolyamokat és pedig e kettőt kapcsolatosan Sümegen, Keszthelyen, Tapolezán, Zalaegerszegen, Letenyén és Bellatinczon és egy sorozatos előadást Nagykanizsán, valamint szőlészeti előadásokat az állami szakközegek közreműködésével mindazokon a helyeken, hol erre nézve szükség mutatkozik. Az állatdíjazások az idén elmaradnak, helyette az egyesület rajta lesz, hogy a kisgazdák a pozsonyi országos mezőgazdasági kiállítást látogassák és tenyészállataikat ott bemutassák.

A közgyűlés a kert bizottság javaslatát a belső kert bérbeadása és a külső kertnek parcellázás útján való eladatására nézve elfogadta s a további teendőkkkel a kert bizottságot megbizta.

Olvastatták a kiállítási bizottság jelentése, mely szerint a f. évben Pozsonyban tartandó II. országos mezőgazdasági kiállításon a bizottság kellektiv kiállítást akar rendezni, borkóstolót felállítani a kiállítás tartamára s mindent elkövetni óhaj, hogy vármegyénk ezen méltólag legyen képviselve; a rendezéshez szükséges költségek előteremtése végett megkeresték a földmivelségi minisztert államsegélyért, továbbá a vármegye törvényhatóságát, valamint a megyében levő összes pénzintézeteket. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette és egyúttal felhatalmazta az elnökséget, hogy a befolyó segélyek mellett a legmesszebb menő összeg erejéig a gazdasági egyesület pénztárát is igénybe veheti.

A számvizsgáló bizottság jelentését a közgyűlés tudomásul véve, annak alapján Fitos Márton egyesületi pénztárosnak a felmentvényt megadta; megkeresi a földmivelségi minisztert, hogy a bikaalap javára adott államsegélyt az egyesület részére adományozni, ugyanezen célra a gazdasági egyesület részéről adott összeget ezen teher alól feloldani szíveskedjék; jövőben a gazdakörök gépfelszereléséből évenként 8% irandó le avulás címén; a még kint levő alapítványok behajtandók, a Vadnay-féle alapítvány törlendő; a kint levő tartozások, valamint tagsági díjhátralékok ügyészi uton behajtandók.

Egyesületi pénztárnokká közfelkiáltással egyhangulag újból Fitos Márton eddigi pénztáros választott meg.

A Stadel—Torkos-felé földmérő kerékre vonatkozó, nyomtatásban foglalt elismerés az Értesítő legközelebbi számában mellékletkép az egyesület tagjainak megküldetik.

Jelentkezés folytán 1902. évi január 1-től kezdődőleg új tagokul felvették: Schvarez Bernát kebelei bérlő, Hány Dezső hőtői földbirtokos, Choecenky Miklós mikosdi tisztartó és Jeszenszky Antal pallini földbirtokos.

Elek Ernő egyesületi tag felemlítve, hogy Nagykanizsa vidékén, valamint a vele szomszédos Somogy megyében élénk mozgalom indult meg a lentermelés és lenkésítés tárgyában úgy, hogy a kívánt mennyiség termelése biztosítván azon vidéken a lenkésítés céljából államsegéllyel egy gyár felállítása van tervben, indítványozza, keresse meg a gazdasági egyesület a földmivelségi minisztert az iránt, hogy a gyár

a vármegye területén, Nagykanizsán állítassék fel. A közgyűlés az indítványt egyhangulag elfogadta s megbizta indítványozóját egy értekezlet összehívására, amelyen az érdekeltek kötelező nyilatkozatot tennének az iránt, hogy a szóban forgó gyárnak felállítása esetén hány hold lent termelnének évenként.

Ezután dr. Szilassy Márton, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület titkára, foglalkozott a dunántúli kivándorlással: jelezte, hogy a pozsonyi II. országos mezőgazdasági kiállítás alkalmával tervbe vették a kivándorlási kongresszus tartását, melyen tüzetesen megállapítják a kivándorlást előidéző okokat, valamint a módokat, melyek igénybevételével a kivándorlás megszüntethető legyen; hogy a kongresszus alapos munkát végezhesen, annak előkészítése végett Veszprémben előértekezletet tartanak; kérte a közgyűlést, hogy ezen előértekezleten magát képviseltetni szíveskedjék. A közgyűlés a felszólalást helyeslőleg tudomásul véve, felkérte az elnököt az előértekezleten való részvételre, amit az szíves készséggel megígért.

Malatinszky Ferenc egyesületi tag indítványozza, hogy a f. évi június 8-án Keszthelyen tartandó Festetics szobor leleplezési ünnepélyen az egyesület lehetőleg minél nagyobb számmal képviseltesse magát; továbbá hogy az országos jellegű ünnepély rendezése tekintetéből a szükséges intézkedések a kellő időben megtéssenek. A közgyűlés az indítványt általános helyesléssel fogadta; az elnököt felkéri, hogy a Keszthely vidéki gazdakörrel és a keszthelyi gazdasági tanintézet tanári karával karöltve a kellő időben megtéssenek a helyi intézkedések, egyöntetűen az Országos Magyar Gazdasági Egyesület kiküldöttével.

Az izr. hitközség közgyűlése.

A zalaegerszegi izr. hitközség március hó 9-én délután 2 órakor tartotta a polgári leányiskola kézműipar osztályában rendes évi közgyűlést, melyen Boschán Gyula hitközségi elnök elnökölt.

Elnök üdvözölve a szép számban megjelent hitközségi tagokat, a gyűlést megnyitotta s a jegyzőkönyv hitelesítése iránt kért intézkedést. A közgyűlés a jegyzőkönyvet észrevétel nélkül hitelesítette.

Bemutatták ezután a múlt évről szóló és az egyes tagoknak írásban is megküldött zárszámadást. E szerint volt az 1901. évi bevétel 34.492 korona 80 fillér, a kiadás pedig 32.753 korona 89 fillér, maradvány tehát 1.738 korona 91 fillér. A vagyon, mely ingatlanokból, takarékpénztári betétből, értékpapirokból s egyes alapokból áll, összesen 224.213 korona 76 fillért tesz ki, míg a teher 158.153 korona 19 fillérre rug. E szerint a tiszta vagyon 66.060 korona 57 fillér értéket képvisel. Miután a hitközségi jegyző a számadás kiadási rovatában előforduló 4.022 korona 58 filléres tételre felvilágosítást adott, a közgyűlés észrevétel nélkül jóváhagyta a számadást s pénztárnoknak a fölmentvényt, a szokásos óvások főtartása mellett, megadta.

Ezután közfelkiáltással megválasztották az adókievítő-bizottságot, melynek tagjai lettek: Fischer Pál, Garai Lipót, Weisz Armin, Fürst Sándor, dr. Kaiser Emil, Rechnitzer Miksa, Mondschein Samu, Gyarmati Vilmos, Sattler Ignác, Kohn Jakab, Deutsch Ferenc, Graner Géza, dr. Rosenthal Jenő, Weisz Ignác mérnök, dr. Fürst Béla, Pfeiffer Henrik, Schvarez Mór lisztkereskedő, Heinrich Vilmos, Fuchs Samu, Grünbaum Ferenc és dr. Grünwald Samu.

Most áttért a közgyűlés a tárgysorozat legfontosabb tételére, tudniillik a tervbe vett új templom építésének kérdésére. Itt vázolta az elnök azokat az akadályokat és nehézségeket, a mikkel az előjárásnak megküzdni kellett, míg a vallás- és közoktatásügyi minisztertől a kért 120.000 koronányi kölcsön engedélyezését kieszközölni sikerült. Mivel a hitközség nem bir annyi ingatlan vagyonnal, amely a kért kölcsönre elég fedezetet nyújtana, a Budapestre utazott küldöttséget, melyhez dr. Grünwald Samu, dr.

Graner Adolf, Graner Géza, Weisz Ignác mérnök, dr. Rosenthal Jenő, és Fenyvesi Adolf önként csatlakoztak, s mely bizottságot Farkas József országos képviselő volt szíves vezetni, először elutasították, s csak mikor dr. Simon József tanácsára egyenesen a miniszterhez mentek audienciára, sikerült a kérelem teljesítését kieszközölni. A miniszter — ugymond az elnök — meleg, rokonszenves fogadtatásban részesítette a küldöttséget s megígérte, hogy keresni fog módot arra, hogy a kért költségen megadható legyen.

Keresett és talált is. A község tulajdonát képező ingatlanok s a „Gabella” jövődelem lekötése mellett az országos tanítói nyugdíj és gyámalapból a 120.000 koronát engedélyezte. Kéri tehát az elnök a közgyűlést, hogy az engedélyezett költségen fölvétele, vagy föl nem vétele iránt határozzon. Egyidejűleg indítványozza, hogy azoknak, akik a küldöttségben saját költségükön részt venni szívesek voltak, jegyzőkönyvileg fejezze ki a közgyűlés köszönetét.

Utóbbi indítványt egyhangulag elfogadták, de nem az előbbi.

A templomépítés tervének ugyanis ellenzői voltak s nem akartak az építkezésbe belemenni; mert úgy vélték, hogy a mostani imaháznak alapos kijavítása által a kérdés megoldható lenne, azonban a nagy többség az építés mellett nyilatkozott. Azzal érveltek, hogy igenis építsen a hitközség egy új, szép, monumentális, a mai kor követelményeinek megfelelő templomot, a melyben a belépő hívőt áhitat szállja meg; mely elég tágas legyen a hívek befogadására és ne legyen kénytelen a hitközség a nagy ünnepeken bérházban tartani istentiszteletet. Egy község sohasem szegény, legalább nem annyira szegény, hogy a vallásosság terjesztésére ne áldozhatna.

Es az eszme győzött.

A gyűlés tagjainak túlnyomó többsége az új templom építése mellett határozott s így remélhető, hogy az évek óta húzódó eme kérdés végre megoldást nyer.

Az elenyésző kisebbségben maradt ellenzék megnyugodhatik abban, hogy ha majd az új Isten háza — remélhetőleg mielőbb — elkészül, maguk is örülni fognak annak, hogy kisebbségben maradtak.

Majd Grünwald Samu szólalt föl és méltatva Boschán Gyula hitközségi elnöknek a hitközségi ügyek tapintatos vezetése körül tanúsított munkásságát és lankadást nem ismerő buzgóságát, jegyzőkönyvileg elismerés nyilvánítását indítványozza. Egyhangulag elfogadtatott.

Végül elnök köszönetét nyilvánítja a megjelent tagoknak, hogy elnöki teendői ellátásában segédkezet nyújtani szívesek voltak; igéri, hogy úgy mint eddig, jövőre is csak a közelel előmozdítása fog szemei előtt lebegni, kéri a tagok további jóindulatát s a gyűlést berekesztette.

A tervbe vett és most már végleg eldöntött templomépítés megtörténtével az a kérdés merül föl, hogy mi történjék a régi templommal. Ennek a fundusa ugyanis a szombathelyi megyés püspöknek a tulajdona, az adománylevel szerint, kizárólag templomépítés céljára adta annak idején a püspök, mint kegyur. Abban a pillanatban tehát, a mikor ez az épület megszűnik templom lenni, a fundus átmege a püspök tulajdonába.

Vannak, akik a régi templomot a hitközségi tisztviselők és alkalmazottak részére szánt lakásokká óhajtanák átalakíttatni.

Nekem más a véleményem. Én meghagynám továbbra is templomnak, de Thália templomának.

Városunknak ninesen állandó színháza; a színügyi bizottság régóta tervezi, hogy egy ilyen építet. Az épület fekvése igen jól megfelelne a célnak, a város kellő közepén áll, könnyen megközelíthető, s elegendő nagy is. Alkalmasabb helyet keresve sem találának. Az pedig, hogy templomból színház lett, a hitéletet nem érinteti, senkinek a vallásos érzületét nem sértheti.

Vegyék fontolóra szerény indítványomat az illetékes körök. Örülnek, ha eszmém viszhangra talál.

Kardos Sámuel.

Hírek.

A szabadság ünnepe. Kegyelettel ünnepeltük meg március 15-ikének évfordulóját, amely örökké dicső emlékü napja marad a nemzetnek.

Reggel Horváth Jóska zenekara járta be a

városet a Rákóezi indulóval. Sok ház fel volt lobogóvza s a hirdető táblákon nemzeti színű falragaszok hívták a közönséget a hazafias ünnepekre.

A délelőtt folyamán a tanintézetek ifjúsága ünnepelt s hazafias szavatokkal, felolvasásokkal emlékeztek meg a szabadság hajnalhasadásáról, hogy el ne felejtse, szívében örökre megőrizze, minden magyar ifju március 15-ikének szent emlékezetét.

Este hét órakor a társaskör tartott szép ünnepélyt a Kaszinó helyiségeiben. Borbély György elnök megnyitja után ifj. Czukelter Lajos Farkas Antalnak március 15-ikére írt alkalmi ódáját szavalt; Kauffmann Mátyás megyei aljegyző sikerült emlékbeszédet tartott. A talpra magyart Miszory Béla szavalt. Szavalt még Nagy Imre, a közönség pedig lelkes hangulatban elénekelte a Hymnust.

Este fél kilenkor a kereskedő ifjak köre ülte meg a szabadság ünnepét. A Balassa Benő által tartott elnöki megnyitó után a dalkör a Hymnust énekelte s Löwy Henrik elszavalt a „Talpra magyar, — t. A nap jelentőségét dr. Vida Sándor főgymnasiun tanár méltatta. Fangler Miklós Tóth Kálmán „Előre” cz. költeményét, ifju. Czukelter Lajos Várady Antalnak „Magyarok Istene” cz. ódáját szavalták. Az ünnepélyt Horváth János áll. tanító zárta be.

A zalaegerszegi iparos ifjúság »Önképző egylete» a március 15-iki nagy eseményeket márc. 16-án — vasárnap — délután 3 órakor az ipar-testület dísztermében felolvasás és szavatokkal egybekötve fogja megünnepelni, melyen az érdeklődő közönséget szívesen látják.

A kath. legényegylet ma — vasárnap — délután négy órakor rója le a kegyelet adóját a nagy nap emlékezetének. Az ünnepély az elemi iskolában lesz. A dalárda a Szózatot és a Hymnust énekl; az emlékbeszédet Kaufmann Mátyás megyei aljegyző tartja; szaválnak Böleslödy János és Zámboit Károly legény egyleti tagok.

Pénzügyi kinevezés. A zalaegerszegi pénzügyigazgatóság Hegedüs Jánost a zalaegerszegi kir. adóhivatalhoz díjtalan gyakornokká nevezte ki.

Kinevezések a vármegyén. Dr. Jankovich László gróf Zalavármegye főispánja Vidóczy Pál megyei alpenztárnokot helyettesített főpenztárnokká, Záborszky József közigazgatási kiadót pedig helyettesített alpenztárnokká kinevezte.

Áthelyezések. Az igazságügyminiszter Unger Kálmán komáromi kir. törvényszéki telekkönyvvezetőt a zalaegerszegi kir. törvényszékhez helyezte át. — Az igazságügyminiszter Motzer Imre vaáli járásbírósi ajegyzőt a zalaegerszegi kir. törvényszékhez helyezte át.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Antalik János zalaegerszegi kir. törvényszéki segédtelekkönyvvezetőt a nagyigmándi kir. járásbíróshoz telekkönyvvezetővé nevezte ki.

Komáromy Mariska Zalaegerszegen. — A népszínház kitűnő művésznője Komáromy Mariska ma Zalaegerszegen érkezik és két estén mint vendég lép fel Kövi Ede színtársulatával. Vasárnap a Gésák, hétfőn Az arany kakas, kerülnek színre. A művésznő híre, neve országszerte akkora, hogy a közönség bizonyosan siet kihasználni az alkalmat, hogy a ritka műélvezetből kivegye a részét.

Farkas Antal, a jeles poéta tegnap délután Mezőtúrról Zalaegerszegen érkezett, hogy a társaskör meghívása folytán részt vegyen a március 15-iki ünnepélyen. A társaskör a költőt küldöttséggel fogadta a pályaudvaron.

Zalaegerszegi szepítő egyesület f. hó 10-én tartotta a városháza nagy tanástermében alakuló gyűlést, amelyet Várhidy Lajos polgármester nyitott meg, üdvözlőlvén a megjelent tagokat, valamint fejtegetvén egy ily egyesületnek városunkra nézve kiváló fontosságát. Ezután a gyűlés vezetésére elnökül Ódor Géza pénzügyigazgatót, jegyzőül Balassa Benő felsőkereskedelmi iskolai tanárt kérték fel. Elnök a bizalmat megköszönvén, áttért a tárgysorozatra, melynek első pontja volt az egyesület megalakítása. A jelen voltak az egyesület megalakultnak jelentették ki s ez után áttértek az alapszabályok tárgyalására, melyekre nézve Várhidy Lajos polgármester volt szíves tervezet készíteni, amelyet osekény módosítással a közgyűlés elfogadott s annak jóváhagyás végett a belügyminiszteriumhoz való felterjesztését elhatározta. A közgyűlés utolsó tár-

gyát a megalakult egyesület tisztviselői karának és választmányának a megválasztása képezte. A jelen voltak a tisztviselői kart és választmányt következőleg választották meg: dr. Jankovich László gróf elnök, Várhidy Lajos alelnök, Balassa Benő és ifj. Voigt Ede jegyzők, Vörös György pénztáros, Hangay Géza intéző. Választmányi tagok: Arvay Lajos, Bedő Vendel, Boschán Gyula, Csertán Károly, dr. Czinder István, Hajik István, dr. Hány István, Königmayer János, Keszly Ferenc, Kovács László, Krosetz Gyula, Krosetz István, Lányi Kálmán, Ódor Géza, Szily Dezső, Staniszlavszky Adolf, Thassy Lajos Trsztyánszky Ödön, Udvardy Ignác, és Vörös Gyula; a választmány az alapszabályok értelmében mindenkor hivatalból tagjai a város polgármestere, városi kapitány, városi mérnök és város-gazda. A számvizsgáló bizottság tagjai: dr. Csák Károly, Graner Géza, és Wimmer Lipót. A választás megtörténte után az elnök az ülést bezárta.

Gazdasági munkások segélypénztára és gazdák szövetezete. A Zalamegyei Gazdasági Egyesület f. hó 10-én tartott közgyűlése után a vármegyei ház nagytermében dr. Fáy Sándor, a gazdasági munkások betegsegélyző pénztárának központi igazgatója, tanulságos felolvasást tartott a pénztár első évi működéséről; majd buzdította a jelenvolt gazdaközönséget, hogy ezt a kiválóan emberbaráti intézményt hathatósan támogassák, hogy a létesítéshez fűzött nemes cél vele minden irányban megvalósítható legyen. A felolvasás után, melyet zajos éljenzéssel fogadtak, a hallgatóság köréből többen egyes dolgokra nézve felvilágosítást kértek, amit az igazgató szíves készséggel megadott, eloszlaván a felmerült kéte-lyeket. — Utánna dr. Szilassy Márton, az országos Magyar Gazdasági egyesület titkára, tartott előadást a gazdák szövetezetéről; bevezető beszé- dében szólt általában a szövetezés társadalmi fontosságáról és nagy előnyéről; majd fejtegette a szövetezésnek közvetlen a gazdaközönséget érdeklő részét, így behatóan tárgyalta a magtár- szövetezetet, megalakítási módját, működési irányát, a vele járó nagy előnyöket; azután áttért a tejszövetezetek ismertetésére; végül érdeklő szolt arról a mozgalomról, a mely a közel mult- ban a baromfi termékeknek és tojának szövet- kezeti uton való értékesítése tárgyában megin- dult s amely mozgalom már is meglepő anyagi eredményt tüntet fel. A közönség feszült figye- lemlem hallgatta az érdekes és tanulságos elő- adást, melynek végével a szövetekezeti ügy buzgó harsását lelkesen megéljenezte. — Az előadás befejeztével a közgyűlés tagjai, valamint a szak- előadók bankettre gyűltek egybe a Korona szálló kaszinói helyiségében. A banketten 45-en vettek részt. A toasztok sorát Csertán Károly kezdette meg, éltette az egyesület ügyeit oly odaadással vezető, tevékeny elnököt, Hertelendy Ferenc országgyűlési képviselőt; Hertelendy Ferenc megköszönve a szíves óvációt, éltette az egye- sület tagjait és az előadókat, akik nevében dr. Szilassy Márton válaszolt, éltette a banketten jelen volt Bogyay Máté, Farkas József és Hertelendy Ferenc országgyűlési képviselőket. Bogyay Máté Koller István gazdasági egyesületi alelnökre, a vármegye egyik vezérférfiára, Farkas József az agrár eszmére, s ennek ez idő szerint leglelke- sebb hívére, gróf Károlyi Sándorra, Koller István Csertán Károlyra üritették poharukat. Három órakor szétszlott a társaság, hogy foly- tatólag meghallgassák a a keszthelyi gazdasági tanintézeti tanároknak népszerű gazdasági elő- adását.

A Nagykanizsai Társaskör f. hó 9-én tartotta évi rendes közgyűlését, amelyen a jelentések tudomásul vétele után a választmány javaslatára a rendes tagok tagsági díját 40 K-ra, a kül- tagokét 20 K-ra emelték fel s az új helyiség társalgó szobájának berendezésére 2400 K-át irányoztak elő, amit 60 darab 40 K névértékű sorsolás útján visszafizetendő kötvény kibocsátá- sával fedeznek. A választások eredménye: Schmidt Frigyes elnök, dr. Plihal Viktor alelnök, dr. Neusiedler Antal háznagy, Unger Ullman Elek pénztáros, dr. Fábán Zsigmond ügyész, Berlin Ágoston könyvtáros. Választmányi tagok: Vágner Károly, Weisz József, Véber Károly, Vécsey Zsigmond, Nagy Valér, Viosz Ferenc, Tóth László, dr. Szekeres József, dr. Huszár Sándor, Mikoss Géza, Elek Lipót és Maresó Tibor. A számvizsgáló bizottság tagjai: Ebenspanger Leo, Köhler Antal és Belus Lajos.

A nagykanizsai izr. nőegylet Vidor Samuné örökös elnök elnöklete alatt f. hó 9-én tartotta rendes évi közgyűlését, amelyen Révész Lajos titkár beszámolt az egyesület múlt évi működéséről. — Az évi számadást a közgyűlés a számvizsgáló bizottság javaslatához képest jóváhagyta. Az egylet 5.787 K 96 f-t fordított a múlt évben emberbaráti célokra; a vagyon 33.225 K 49 f. A választás eredménye: Blau Pálné alelnök, Sommer Sándorné pénztáros; választmányi tagok lettek: dr. Rotschild Samuné, Strem Vilmosné, Blumenschein Vilmosné, Löwi Adolfné, Rosenberg Rihárdné, Fischer Sándorné, Rosenberg Izraelné, dr. Schvarecz Adolfné, Grünhut Alfrédné és Zerkovitz Lajosné.

Tanfelügyelői látogatás. Dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, tanfelügyelő e hó 7-én látogatta meg a legújabbban felépített, s valóban monumentális épületben elhelyezett badaesonytomaji róm. kath. iskolát, melyben immár három tanító működik, kik rendkívüli eredményt tüntettek fel. Királyi tanfelügyelő Horváth József plebánosnak az iskolánál a tantestület és növendékek jelenlétében lelkes szavakban mondott elismerést és köszönetet az új iskolaház felépítése és az új állások szervezése körül kifejtett buzgalmaért. Az iskolaszéket pedig buzdította, hogy zárja szívébe e szép és fontos vidék kulturális érdekeit. Köszönetet mondott a tantestületnek odaadó munkásságáért s szívreható intelmeket adott a növendékeknek, kik okos, bátor feleleteikkel, szép szavalaikkal és énekükkel könyekig megindították a jelenlevőket.

Esküvő. Gelsei Gutmann Anny kisasszony, Gelsei Gutmann Vilmos kir. tanácsosnak, a nagykanizsai izr. hitközség elnökének leánya ma esküszik hűséget dr. Stern Károly nagybirtokosnak. Az esküvő Budapesten lesz. A násznépelyen a nagykanizsai izr. hitközség küldöttségileg képviselteti magát. A Gutmann család ez alkalommal 1000 koronát adott a nagykanizsai szegények részére.

A Kőrmend-muraszombati vasút közigazgatási bejárásának letárgyalásával már teljesen elkészültek. A felvett jegyzőkönyveket kedvező véleményre már beterjesztették a kereskedelemügyi miniszterhez s az engedélyes legközelebb fel lesz hívva a költségvetés beterjesztésére. Amint értesülünk, a vasutépítő vállalkozók érdeklődnek a vasut iránt s a forgalmi viszonyokat tanulmány tárgyává teszik.

Tűzvész. Csesztregen f. évi március hó 10-én d. e. 10¹/₂ órakor orkányszerű szélviharban keletkezett tűz a községet ¹/₄ részben teljesen elhamvasztotta rövid egy óra leforgása alatt. A dühöngő északi szélben a község északi részén épült pásztorház gondatlanságból kigyulladt s pár perc alatt a község lángokban állott. A mentésről avagy védekezésről szó sem lehetett, mert a füstgomoly s a lángtenger csak úgy uszott az utcákon. Leégett mintegy 34 lakóház és 76 gazdasági épület. A károsult 86 gazda háromnegyed része az inségnek néz elébe. A kár 200000 koronát meghalad. A szerencsétlenség által tönkretett község nevében avval a kérelemmel fordulunk a közönséghez, hogy a nyomor enyhítéséhez adományaival járuljon hozzá s a tűzvész által sujtottaknak szánt adományokat küldje el Csesztreg község előljáróságához, vagy szerkesztőségünkbe. Kétszer ad, aki gyorsan ad. Ha nem is tudjuk a leégett községet felépíteni, de a legnagyobb inségen, amely egy jó magyar község lakóit fenyegeti, segítenünk kell.

Balatonfüredi galamblovó egylet tavaszi versenypogramja: I. nap. Szerda, április 2. Megnyitó díj 450 korona az elsőnek, 100 korona a másodiknak. 7 galamb, Táv. 26 méter. Tét. 30 korona. II. nap. Csütörtök, április 3. Siófoki díj. Tiszteletdíj és 700 korona az elsőnek, 200 korona a másodiknak, 100 korona a harmadiknak. 12 galamb. Táv. 27 méter. Tét. 50 korona. III. nap. Péntek, április 4. Tavaszi Handicap. Tiszteletdíj és 400 korona az elsőnek, 100 korona a másodiknak és 50 korona a harmadiknak. 1 galamb. Tét. 30 korona. IV. nap. Szombat, április 5. Vadászat a velencei tavon. A fumei galamblovóversenyek 1902. év április hó 12—13 tartatnak meg. A lövészetek kezdete naponként d. e. 10¹/₂ órakor. A díj d. u. 1 órakor lövetik, a lövészeteken résztvenni szándékozó urak kéretnek lakást legkésőbb március hó 20-ig Gyapai titkárnál rendelni. Nem tagok, kik lőni óhajtanak, mint évdíjas tagok 120 koronás tagági jegy váltása mellett vehetnek részt a galamb-

lövészeteken. Töltényekről az egylet nem gondoskodik. A külön gözhajó indul Siófokról április hó 2-án d. e. 11 órakor.

Évi rendes közgyűlését a zalaegerszegi önkéntes tűzoltó-egylet f. hó 16-án délután 2 órakor tartja az állami elemi iskola helyiségében a következő tárgysorozattal: az évi jelentés felolvasása; a számvizsgáló bizottság jelentése. A tisztviselők választása; az 1902. évi költségvetés megállapítása; az egyleti orvos és pénztárnok tiszteletdíjának megállapítása; esetleg indítványok tárgyalása.

Gyümölcsészeti tanfolyamot tartanak Keszthelyen a m. kir. gazdasági tanintézetben április hó 2-től 11-ig. Célja a tanfolyamnak: a) hogy ezen a fiatalabb és a fátenyésztés iránt érdeklődő faiskola-kezelő tanítók a faiskola-kezelő és gyümölcstenyésztésben úgy elméletileg, mint gyakorlatilag szakszerű kiképeztetést nyerjenek; b) hogy a tanfolyamot sikerrel végzett faiskola-kezelő tanítók közül a községi faiskolákhoz alkalmas járási felügyelők legyenek a vármegyék által kiszemelhetők és végül c) hogy a gyümölcstermeléssel foglalkozó földbirtokosoknak alkalom adassék arra, hogy a gyümölcsfanemesítés-, kezelés- és ápolásban kellő utmutatást nyerhessenek. A tanfolyamra csak 20 tanítót vesznek fel államköltségen, akik egyenként 30 K utiálatányt és napi 3 K ellátási díjat kapnak. A tanfolyamon részt venni óhajtó tanítók egy koronás bélyeggel ellátott kérvényeiket, melyben lakóhelyük, életkoruk, nyelvismeretük és a faiskolában töltött eddigi működésük, valamint a kezelésükre bizott faiskolának térfogata is felemlítendő és ezen körülmények közvetlen iskolai hatóságukkal is igazolandók, f. hó 20-ik a földmívelésügyi miniszteriumhoz adják be.

A zalaegerszegi népkönyha részére Zalaegerszeg r. t. város 50 koronát és Deák Mihályné urnó 5 koronát voltak szivesek adományozni, amelyekért halás köszönetet mond a népkönyha vezetője.

Halálozások. Molnár Sándor nyug. kir. segéd-tanfelügyelő hosszú betegeskedés után március 12-én 70 éves korában Zalaegerszegen meghalt. — Puer Istvánt, a város egyik derék iparosát és családját súlyos vesztés érte. Kis leánykájuk Margit 14 éves korában elhunyt.

Békkeltető bizottsági tagok választása. A zalaegerszegi ipartestületnél folyó évi március hó 9-én Tivolt János iparhatósági biztos elnöklete alatt, az iparos segédek részéről az 1902. évre a békkeltető bizottság rendes tagjaivá Andris István, Németh György, Baranyai Péter, Bedő József, Kiss Gergely, Geiner Károly, Vörös Géza, Hallasy György, Czill Ferenc, Illés Elek, Vágó Endre, Lendl Gyula, Vörös István, Czibány József, Puer Gyula, Unger Sándor, Zámolt Károly, Fehér Flórián, Pál József, Miklies József, Sebők Ferenc, Tornos Ernő, Pécsi Mihály, Hübsch Emil, póttagokul: Gángler József, Cséber József s Kovács Gyula választottak meg.

Gazdaközönség figyelmébe. A m. kir. honvédség az 1902/3-iki időszak tartama alatti széna, szalma és tüzelő anyag szükségletének beszerzése iránt a kerületi parancsnokság a termelőkkel kíván érintkezésbe lépni. Felhivatnak ennél fogva mindazon termelők, kik a nagykanizsai, zalaegerszegi és keszthelyi állomások széna, alom, ágy-szalma és kemény tűzifa szükségletének szállítása iránt érdeklődnek, hogy a Zalavármegyei Gazd. Egyesület titkári hivatalánál Zalaegerszegen, legkésőbb 1902. március hó 26-ig jelentkezzenek.

Sorozat. Végig a városon harsog a nóta, mennek a legények a kaszaházi vendéglőbe, amelyben összeült a bizottság, hogy kiválogassa a legények elejét. Fogvacogtató hidegben mennek a fiuk az urak elejbe, tele van a folyosó, az udvar fázó emberekkel, akik mind az ajtót lesik, melyik fiu kiáltja, mikor kiugrik a folyosóra: „Hopp a császáré, nem a babámé”. Az asszonynép azután sajnálkozik, sirva is fakad egyik másik, a besorozott legény azonban nem azért magyar fiu, hogy elbusulja magát a három esztendő miatt. Pántlikát vesz a kalapjára, megvigasztalja az anyját, meg a galambját rózsás jó kedvével s csoportokba verődve éneklék végig a városon: Nem a világ az a három esztendő.

Időjárás. Hideg, északi szél száguldozott végig az utcákon, amely keresztül bujt a bundán is és megborzongatta az ember testét. A sár esontta fagyott s az üres jégvermek gazdái újra reményre kaptak. A vasut melletti pocsolyákon van is

valami jégréteg, amely azonban aligha hizik vastagabbra, mert tegnap elállott az északi szél és barátságosan mosolygott a nap.

Gépkezelők vizsgája. A gépkezelők és kazánfűtők soproni vizsgáló bizottsága a legközelebbi vizsgát a soproni vasuti műhelyben folyó hó 25-én délelőtt tartja meg. A vizsgára készülők kérvényei a soproni kir. iparfelügyelőséghez küldendők, vagy a jelzett napon személyesen benyújthatók.

Megkerült szökevény. Egy Balog József nevű fiu ezelőtt 2—3 évvel szülőinek akkori lakásáról, Nemesapátiból eltűnt és nyoma veszett. A szülők kerestették, köröztették országzszerre, de hiába. Mintha a föld nyelte volna el, úgy eltűnt. Már elveszettek hitték a szülők, lemondtak minden reményről, hogy valaha láthassák az eltűntet, végre a napokban beállított a kesergő szülőknek időközben városunkba áttett lakába. Eleinte senki se ismert rá. Azt hitték, valami idegen. Csak mikor könybe lábadt a fiu szeme és anyja nyakába borult, akkor ismerték fel. Képzeltető a szülők és testvérek öröme. A fiu elbeszélte azokat a viszontagságokat, a miken e 3 évben átment, hol járt-kelt, mikép tartotta el magát. Volt pásztorfiu, inas, eseléd, napszámós, küldőnc; de mindig eltudta magát tartani. Beköborolt több vármegyét, szíve mégis haza vonzotta.

Szélhámos könyörödomány gyűjtő. Store Jakab kolbuschitzi, galicizai illetőségű kereskedőség városunkat egy gyűjtőívvel hazalta be és állítólagos szerencsétlenül járt családjá részére könyörödományokat gyűjtött. A rendőrségnek feltűnt az idegen ember, bekísérték s miután kitént a turpisság, megbüntették s eltoloncolták haza Galicziába.

Kémény tűz volt folyó hó 12-én Rosenberg Sándor házában. Sok nézője akadt a kéményből hatalmas oszlopban kieső lángoknak, miket az óriási szélvész szítani látszott. Kár nem történt, mert a kéményseprők gyorsan kéznél voltak és a kémény gyorsan kiégett.

Kalózok. Az otromba gazságnak a netovábbja az, a mit ismeretlen tettek a „Barosliget”-ben, a mi egyetlen sétatányunkon elkövetnek. Subancok, foglalkozás nélküli esavargók jobb ügyhöz méltó buzgalommal pusztítják a sétatány fát, bokrait, letapossák a pázsitot, bepiszkítják a padokat, szóval minden módon kárt okoznak. A minap kánafogó vasat tettek ki, hogy azt a néhány madarat, a melyek meghuzták magukat a sétatány bokrai közt, összefogdossák. A rendőrségnek vasuti szolgálatra kirendelt egyik tagja lepörtázva a sétatányokat, észrevette a kitett vasat s elkobozta, a tulajdonost azonban nem sikerült kinyomozni. A közönséghez fordulunk tehát azzal a kérelemmel, hogy a sétatányon s fain észlelt minden károsítást hozzon a rendőrség tudomására s ily módon tegye lehetővé, hogy az elkövetett merényletek megtoroltassanak.

Feldöntötte a szél. Mult hétfőn délután olyan elementáris erővel dühöngött a szélvész városunkban, hogy egy a vármegyeháztéren haladó és zsuppal megrakott kocsit fölborított. Szerencse, hogy a kocsiba fogott állatoknak bajuk nem esett.

Erdősítési jutalmak. Darányi Ignác, földmívelésügyi miniszter, a magasabb hegysek fensíkainak, tetűinek és gerinceinek vagy meredek s illetőleg gazdasági érdekből erdészetiileg mívelendő oly területek beerdősítésére, melyeken hegyomlások, hó vagy hörgörgetegek megakadályozása, szélvész és vizek rombolásának, valamint a futóhomok továbbterjedésének megakadályozása végett a talaj megkötöttetése az 1878. évi XXVI. t. cz. 165. §-a értelmében közgazdasági szempontból szükséges, ez évre az országos erdei alaphól hat nagy jutalmat és tizenkét elismerő jutalmat tűzött ki. Két elsőrendű nagy jutalmat egyenként 100 koronára, két másodrendű nagy jutalmat egyenként 800 koronára, két harmadrendű nagy jutalmat egyenként 600 koronára, három elsőrendű elismerő jutalmat egyenként 500 koronára, három másodrendű elismerő jutalmat egyenként 400 koronára, három harmadrendű elismerő jutalmat egyenként 300 koronára, három negyedrendű elismerő jutalmat egyenként 200 koronára. Versenyre bocsáthatók mindazok az erdősítések, melyek ez évben nem állami költségén (vagy nem állami pénzsegélylyel) fogantatosítottak, még pedig a nagy jutalmakra, ha egy tag legalább 25 kat. holdra, az elismerő jutalmakra pedig, ha egy vagy két tagban legalább 10 kat. holdra terjednek. Versenyezhetnek birtokosok, birtokostestületek, polgári, egy-

házi vagy urbéri községek s illetve erdőtiszték (vagy gazdatiszték,) kiknek költségén s illetve kiknek tanácsa szerint és felügyelete alatt az erdőtisztés teljesített.

Elveszett zálogjegy. Egy zálogcédlut vesztek el a városban. A becsületes megtaláló adja át a rendőrségnek.

Ruha bérlet. Zucker Imre férfi szabó üzlete Zalaegerszegen, Kossuth Lajos utca 15 (Fischer ház). Ajánlja magát a tavaszi idényre a legegységesebb kivitelű ruhák elkészítésére. Ujjonnan bevezetett ruha bérletét a n. érdemű közönség b. figyelmébe ajánlja; bérlet jegyzéket (prospectus) kívánatra ingyen küld. A legfinomabb Cheviot és Kamgarn szövetek raktáron vannak, olesó bevásárlásaimnál fogva azon kellemes helyzetben vagyok, hogy t. vevőimnek a legolesőbb árakkal szolgálhatok.

Elveszett. Egy piros bársonyból készült kézimunka kosár veszett el, amelyben egy gyermeknek való kötött reklí, kötő-tű és cérna volt. A becsületes megtaláló adja át a rendőrségnek.

Közkórházi ápolási díjak. A magyar királyi belügyminiszterium f. hó 1-én 23565 szám alatt kelt rendeletével a nagykanizsai közkórház napi ápolási díja 1 K 44 fillérben, a zalaegerszegi közkórházé pedig 1 K 38 fillérben állapított meg.

Törvényeszkői orvosi vizsgálatok elhalasztása. Az 1894. évi április 24-én kiadott 16379 számú igazságügyminiszteri rendelettel szervezett törvényeszkői orvosi vizsgák a folyó évben nem április, hanem október hónapban fognak megtartani.

Baromfitenyésztők Országos Egyesülete. Nagyonfontosságú egyesület alakult Budapesten f. hó 9-én, a mikor az ország baromfitenyésztői kimondták a „Baromfitenyésztők Országos Egyesülete” megalakítását. Ezen, a baromfitenyésztés előmozdítása érdekében alakult egyesület már esirájában oly erőre növekedett, hogy a tenyésztők bizalommal nézhetnek jövő működése elé, a mellett, hogy az ország baromfitenyésztését van hivatva fejleszteni, egyúttal szociális feladatot is teljesít, mert kisemberek ügyét mozditja elé. Az alakuló közgyűlésen az egyesület elnökségét és igazgató választmányát választották meg, még pedig elnöknek gróf Teleki József, alelnöknek K. Lippich Gusztáv J.-N.-K.-Szolnok megyei főispán és gróf Keglevich Miklós, ügyvezető alelnöknek Pirkner János m. kir. állattenyésztési főfelügyelőt.

Vetőmagvak ára. Mauthner Ödön budapesti magkereskedő értesítése szerint Budapesten 50 kilogrammonként: *vörös heremag* 48—55 K; *lucerna* 62—66 K; *muharmag* 13—13½ K; *tavaszi búkköny* 8½—9 K; *baltacim* 12—12½ K.

Állategészségügyi kimutatás vármegyének területén f. hó 9-én a hivatalos adatok alapján: *veszettség:* Németfalu 1 u., Vitenyészpál 1 u., Tüskeszentpéter 1 u., *ivarszeri hólyagoskiütés:* Rédiés 1 u.; *sértésorbánc:* Mintszentkál 8 u.; *sértésés:* Alsóéndva 18 u., Baglad 5 u., Belica 1 u., Petrivente 1 u., Szentpéterföld 6 u., Tárnokoroklán 4 u., Paesa 1 u., Pettend 8 u.

Szinészet.

A múlt héten érdekes, kedves művészno vendége volt a zalaegerszegi színháznak. S. Fáy Szeréna asszony, a Nemzeti színház művésznője lépett fel két estén. A közönség mind a két előadáson megtöltötte a színházat.

Szombaton Sudermann Henrik hatásos drámája »Az otthon» került színre, amelyben Fáy Szeréna Magdolnát játszotta. Sudermann szentimentalísmusa nem való a mi közönségünknek. A darab egy elvont fogalom böleseleti magyarázata s a eselekményben nem lüktet az élet közvetlen, megkapó drámai ereje. Fáy Szeréna alakítása azonban olyan drámai erejű, annyira megkapó, művésze oly tökéletes, hogy nem a darab szépségeit keressük, csak őt bámuljuk, akinek minden mozdulata művészi, hangjának minden hulláma hatásos.

A keret, amelybe Fáy Szeréna művésze bizony alig illett bele, nem gyengítette a hatást, mert Kövi Ede kitünően játszott s a többi alak ebben a darabban majdnem csak statisztá.

Vasárnap Grillparzer remekművét, Medea-t adták. Azt a felséges élvezetet, amelyben Fáy Szeréna a közönséget részesítette, tapsviharokkal és egy szerény bokréttával tudtuk csak honorálni. A művésznőt minden felvonás után többször

hívta a lámpák elé a kitörő lelkesedés. Olyan alakításra, aminőt Fáy Szeréna ebben a darabban bemutatott, még csak Jászai Mari volt képes. Medea lelkében viharzó vad indulatok tökéletesebb kifejezését, az anyai és hitvesi szeretet, a féltés és gyűlölet hatalmasabb és igazabb kitöréseit alig lehet elképzelni.

Roszul hatott Jázon (Halmi) szintelen játéka. A darab fénypontjai azok a jelenetek voltak, mikor Medea az öreg dajkával volt a színen, mert Gerő Ida bebizonyította, hogy drámai szerepben is meg tudja állni a helyét.

Hétfőn „A pajkos diákok című operette és „Barátságból” egy felvonásos vígjáték került színre. Az előadás általában közepes volt.

Kedden Guthi és Rákosinak a »Sasok« című vígjátéka következett. Ez volt Kövi Ede társulatának bemutatott előadása is. Az első előadás jobban sikerült, mint a második.

Szerdán Herczeg Ferencnek „A Gyurkovics leányok” című vígjátékát adták. A darab és alakjai nagyon ismertek s miután már jobb előadásban is láttuk, a hatás nem volt tökéletes. Erdemleges kifogást az előadás ellen nem teszünk.

Csütörtökön a „Negyven éves kis leány” volt soron. Ez az öleletes bohóság az előadáson jelen volt kevés közönséget végig derült hangulatban tartotta. Az öszjáték jó volt. Gerő Ida a cimszerepben sok viharos derültséget és tapsot ért el, már amennyire 20—30 ember tud tapsolni, mert alig voltunk többen. Kár pedig, hogy többen nem nézték meg ezt a darabot, mert annyiban különbözik az újabb francia vígjátékoktól, hogy ment az otromba sikamlósságoktól és mégis mulattató s egyetlen egy szereplő ellen sem lehetett nagyobb kifogást tenni.

Pénteken a »Suhanc« operette előadása volt kitűzve, de oly esekély számu közönség jött össze, hogy az előadást nem tartották meg.

Szombaton Görgey a honáruló című színművet adták.

Magyar klasszikusok.

Nem is kell nagyon messzire visszatekintnünk a mi bibliográfiánkban s eljutunk egy állomásra, amelyre nyomban az őslápot következik. A hetvenes évek elején azokat a díszkötéseket, amelyek kinyomatására vakmerő kiadók vállalkozni merészkedtek, a tiz újján megolvashatta az ember, — néhány újj elolvashatatlannal mégis maradt volna. Nagyon jól emlékszem még a magyar remekíróknak arra a miniatűr-kiadására, amely tizenkét incifineci kötetesekére terjedt, temérdek pénzbe került és szembe hiató por volt benne, aranyemetszéssel. Ez a kiadás, a hogy a könyvkereskedői műnyelv mondotta, főképp „alkalmi ajándéknak szolgálhatott”. Igazán, nem is akarta megtartani senki; valóságos körutazási könyvek voltak, amelyek nem ritkán százfajta viszonytagaság után visszavándoroltak az első ajándékozóhoz. Németország az ő mesésen növekedő könyvforgalmával akkoriban elérhetetlen, a felhők közt trónoló mintaképnek tetszett nekünk. Minden német remekíró méltó díszkötésben jelent meg s mindenik újabb formában tullicitálása, helyesebben alálícitálása volt az előbbenieknek, úgy hogy nemcsak a német szó hazájában, de messze idegen országokban is ott díszlegettek jó és olesó kiadásokban a német klasszikusok minden művelt család könyveszekrényében. S aki idehaza, magyar földön szemlét tartott, sokkal biztosabban megtalálhatta az idegen költőkírályok műveit, mint a hazai irodalom szellemi virágait. Aki a magyar szellemi életrol e szomorú jelenségek alapján akart volna ítéletet mondani, valóban elég megszegyenítő lett volna az ítélete. A külföldi ember bizonyosan azt hitte volna rólunk, hogy Magyarországnak ninesenek is megőrzésre érdemes irodalmi kincsei, ninesenek szellemi nagyságai, akik méltók, hogy nap nap után honfitársaik szeme előtt legyenek. Mi persze tudtuk, hogy nem így van, de nem volt módunkban, hogy kézzel fogható bizonyosságát adjuk igazságunknak. A könyvkiadás sehogy sem tudott nálunk a kezdet nehézségeiből kiveiekelni. Pólyában feküdt a kis eseesemő s tápláló anyja, a nagy közönség, jóformán semmit sem törődött a vézna kis porontyval. S mégse volt hibás, mégse volt bünös senki. Mert ha jól szemügyre vettük a dolgokat, a hibák sorozata circulus vitiosus volt. A könyvkiadás fejletlen volta a legszorosabb összefüggésben állott az olvasók szaporodásával.

Ezen a téren hiábavaló a hazafias célokra való hivatkozás. Itt csak a teremtő képesség a döntő, szerencsés idea kell s annak célszerű megvalósítása. A mint a vállalkozó szellem mozogni kezdett, mi felénk se maradhatott el a kedvező változás. S a hogy a vállalkozás kibontotta s. arnyait, — ép úgy, mint minden más téren, hamar helyrehozták évszázadok mulasztásait — a könyvkiadás is olyan eleven erőt fejtett ki, a mely néhány évvel korábban még, lehetetlennek látszott. Az olvasók világa is a bátraké. A közönségben jóformán óráról-órara gyarapodott a vásárló kedv s az okos kiadói politika, amely ugy intézte a díszművek és gyűjteményes munkák kiadását, hogy a kis embereknek is hozzáférhetővé tette a drága könyveket, ez az okos politika annyira meghódította az egész országot, hogy ha valaki ma kutatja a magyar család kulturai es műveltségi fokmérőjét: a könyvkincset, kétségtelenül sokkal kedvezőbb eredményre jut, mint akár csak tiz évvel ezelőtt is.

S ma ismét őt új kötet van az asztalunkon, egy a maga nemében szinte páratlan vállalkozás gyermekei. A Franklin-Társulat a magyar remekírók egy díszkiadását készítette elő, amely egybegyűjti a legkiválóbbat, amit a nemzeti költészet es retorika teremtett.* Bizvást szigorubb bírálatába foghatunk annak, a mit prospectus es programm íger. A mi közönségünk már elég érett, hogy a tiszta buzát a polyvától megkülönböztesse s hogy hangzatos ígéretek ne fogadjon el készpénz gyanánt. Nézzük meg alaposan, minő szellemi terveket nyit a kiadó társulat tervezete s minő intézkedéseket tett, hogy e terveket valóra váltsa.

Arról van szó, hogy ötvenöt vaskos kötetben mindent egybegyűjtsenek, ami a magyar nemzet szellemi kincsesházát teszi. Olyan feladat ez, a mely temérdek szeretetteljes es szakértő munkát igényel. Nagy gyűjteményes munkáknál nem szabad sablonok es idegen minták után indulni. Ki van zárva, hogy megállapított szabályok szerint járhasanak el, valamint az is elképzelhetetlen, hogy olyan jelentős vállalkozást a legkitünőbb irodalomismerők segítségével nélkül szerencsésen végezni lehessen. Egész serege szükséges a finom kritikai elméknek, hogy az óriási anyagot megrostálják, a kiadásra előkészítsék s megfelelő, irodalmilag becses bevezetésekkel ellássák. A nevek között, amelyeket a tervezet felsorol, notabilitásokat találunk, mint: Gyulai Pál, Rákosi Jenő, Beóthy Zsolt, Alexander Bernát, Bánóczy József, Heinrich Gusztáv, Bayer József, Riedl Frigyes, Vadnay Károly, Endrődy Sándor, Kozma Andor, Négyesy László; a nagy politikusok műveit pedig nem esekélyebbek kommentálják, mint Széll Kálmán (Deák Ferenc műveit), Kossuth Ferenc (Kossuth Lajos műveit). Örömmel várjuk mindeme munkákat, de egyelőre nem a keesegtető jövő zenéje köt le bennünket, de a már meglevő, a mi elég jelentős arra, hogy minden más ígértenek igen megbízható alapul szolgálhat.

Itt van mindenek előtt egy kötet Arany János, amelyet Riedl Frigyes tanár mintaszerű bevezetéssel látott el. Olyan jellemrajz ez, amely stílus es koncepció dolgában maga is kabinetalkotás. Rövid vonásokban írja le Riedl Arany János élete folyását s bemutatja a költőfejedelem szüzies, szeretetreméltó egyéniségét. Bármiy kis térre volt szorítva az életrajzíró, egy vonás se hiányzik a ritka jellemképből. Tanui vagyunk azoknak a lelki küzdelmeknek, a melyeken Arany János kereszttülnet, mielőtt magasztos hivatásának tudatára ébredt, kísérői leszünk minden bolyongásain, s gyönyörűségünk teik azon az érdekesítő modoron, a melylyel Riedl lángelméjű költőnk irodalmi jelentőségét méltatja. Mestere ő annak a művészetnek, hogy tanítson, a nélkül, hogy tudákosá váljon, hogy hidat verjen az olvasó es a költő közé.

De nézzük meg a kötetet magát is közelebből. A tartalmat, a mely régóta kedves nekünk es bizalmasunk, s a költőt is, a mely ilyen természetű műveknél bizonyára nem mellékes. A könyv egyszerű eleganciájában mesterműve a modern könyvnyomásnak. Minden technikai segédeszköz szolgáltatába állott az érdemes munkának. A kötet bőven megvan husz ives, de a pergamenszerű famentes papiros mégis helykönyyivé teszi. A nagy, tetszetős, éles metszésű betűn látnivaló, hogy külön es kiadás számára öntötték. Főlöstegees képek ninesenek a kötetben, csak Arany János arképe díszíti, Radóné

* „Magyar Remekírók”. A magyar irodalom fő művei. Kiadja a Franklin-Társulat Budapesten, ötvenöt kötet, ára 220 korona. Megrendelhető 3koronás havi részletekben.

Hirsch Nelli asszony finom, sokat magasztalt kezének műve. Sehol semmi nyoma a tulzásoknak, a bekötési táblán sem, amelyet izléses egyszerűséggel liliombokrétá díszít, magas relief-kívitelben. Minden esinos e könyvön, minden tetszetős, s első sorban célszerű. Egy kötet, a mely dísznek való, de a nélkül, hogy hűtlenné válnék főrendeltetéséhez: hogy tartósan használatban legyen. Még öt ilyen kötet következik, s ezzel az új Arany-kiadás teljes lesz.

A második mintakötetben Garay János formás költeményeinek válogatott gyűjteményét kapjuk, Ferenczy Zoltán találó életrajzával. Egy harmadik kötet elseje Tompa Mihály négykötetes teljes kiadásának, annak a nemes, mély kedélyű és előkelő képzelőtehetségű költőnek, a kit a kortársak a Petőfi-Arany dioskurjai mellé helyeztek, s a kinek a népre mezejéről vett hangulatos költeményei még ma is sajátosságos varázstól sugároznak. Maradandók azok a lyrai alkotásai is, a melyek olyan igaz hűséggel világítanak bele a nép lelkébe, s a nemzeti érzéseknek az elnyomatás szomorú éveiben olyan közvetlen kifejezést adtak. Egy méltó költőtárs Lévy József, a kitünő poéta irt ehhez a kötethez mélyen átértzett életrajzot és bevezetést.

Még közelebb férközik lelkünkhez Vadnay Károly: oly szeretetteljes melegséggel írta meg a bevezetést a Csiky Gergely-kötethez. Homályos tekintetünk rátapadt a karakterisztikus főre, a melyet Radóné asszony művészi esetje oly pompásan tudott megeleveníteni, s lelki szemünk előtt újra letoly annak a drámairónak érdekes élete, a ki a magyar színpadnak egy fényes, a legnagyobbra hivatott talentum gazdag gyümölcseit ajándékozta, de a kitől a végzet megtagadta azt a kegyet, hogy mindazt megalkossa, ami benne élt. Ujra látjuk a lelkiatya szokatlan pályafutását, a ki nem léha okokból, de a legerősebb lelki kényszernek engedve leveti Isten szolgájának a ruháját, hogy a szellemi alkotás virágait a nemzeti művészet oltárára rakhassa. Épen jókor jött, amikor a magyar színpad ügye igen rosszul állott. Az ő fellépése drámairásunknak a fellendülés új korszakát hozta meg. Jött egy ember, aki mélyen belelátott a lelkek szakadékaiba; egy író, tele általános műveltséggel, mély, erkölcsös tartalommal: egy magyar, aki nem szégyelt az idegenektől is tanulni, de a ki az eltanultat ritka művészettel a magyar érzésekkel tudta összhangba hozni, nemzetivé tudta tenni. Még a füleinkben cseng az a menyörgésszerű tapsvihar, a melylyel a közönség a „Proletárok“ első előadásakor az új embert, mint a magyar színpad reformátorát üdvözölte; még emlékezetes előttünk, hogy ismétlődtek a hasonló tüntetések majdnem minden Csiky-darab előadásakor; s még reszket bennünk a mély meghatottság, hogy egy napon hirtelen kettétört modern drámairódmunk oszlopa, s mi mindannyian némán és leverten követtük a koporsót, a mely örökre magába zárt egy nagy író, egy nagy tehetséget és nagy jellemet. Vajjon Csiky Gergely jövődö nemzedékek szemében is klasszikus gyanánt tűnik-e fel, hű vita lehet csak — korának megkapó rajzolója volt minden körülmények között, s az ő munkáinak válogatott sorozata nélkül hiányos maradt volna a remekírók új kiadása.

A legáltalánosabb érdeklődésre tarthat számot a hat kötetre tervezett Vörösmarty-kiadás első kötete is. A nagy költő és nyelvújító emléke ma sokkal élénkebb, mint volt valaha. A százesztendő emlékünnap felrázta a magyar nemzetet, s Vörösmarty Mihály éreszobra rövid időn a fővárosnak egyik előkelő terét fogja díszesíteni. Nem csekély értékű irodalmi emléke lesz műveinek eme legújabb kiadása. Vajjon ki írhatott volna más Vörösmarty-jellemzést a »Remekírók« számára, ha nem Gyulai Pál, a ki a »költőkirály«-nak annyi sok évi tanulmányt szentelt? De érdemes is ezt a Gyulait olvasni. Ő ebben a saját tudásából emlékoszlopot emelt Vörösmarty-nak, s megírta hozzá a méltó piadestált. Egy tanulmány ez, a melyben megtaláljuk a jelentékeny irodalomtörténész minden erélyét: erőt és hűséget, erélyt és szeretetet; olyan munka ez, a melyhez nem fér a »ha« és »de«, a melyben kritikai lelkiismeretesség és nagy személyes tisztelet ritka összhangban olvad össze.

A magyar klasszikus kiadás első öt kötete tehát szokatlanul sokat törleszt azokból az ígéretekkel, a melyeket a prospektusban találtunk. Hogy mi módon sikerült a Franklin-Társulatnak olyan költők kiadói jogát megszerezni, a

kik, mint Vörösmarty, Tompa, Bajza, Kemény, Vajda és Arany minden időkre más kiadónál voltak lekötve, ez olyan kérdés, a melynek technikai és anyagi megoldása bizonyára rendkívüli nehézségekkel járt, de a melyeknek elintézése a mellett tesz tanúságot, hogy a kiadás előkészítése nem tegnaptól mára folyt, hanem hosszú idők gondos munkája. Bátorság és vállalkozó kedv föltétlenül kellett hozzá, s bizonyára az a lelkes óhajlás is, hogy a nemzeti kultúra érdekében, — a mely elválaszthatatlan nagyjaink szellemi alkotásaitól — rendkívülit, jelentékeny végezzenek. S az ilyen törekvések mindenkori a legmelegebb érdeklődésre számíthatnak. A kötetek, a melyeket ma kaptunk, arra a komoly iparkodásra vallanak, hogy a magyar szellemi nagyságok örökét méltó formában nyujtsák át az egész nemzetnek. S ezért azoknak, a kik részt vesznek az érdemes munkában, biztató elismerés jár és szives köszönet.

Foulard-selyem 60 krajeártól 3 fnt 65 krajeártól méterenként blou-zokra és ruhákra, valamint »Henneberg-selyem« fekete, fehér és színes 60 krajeártól 14 fnt 65 krajeártól méterenként mindenkinek **hérmentve és vámentesen házhöz szállítva**. Minták postafordultával. Schveiczba a levelekre kétszeres bélyeg ragasztandó. G. Henneberg es. és kir. udvari selyemgyáros Zürichben.

Süketek hallanak.

»Die Illustrirte Welt« című folyóirat (Chiswirek High Road No. 626 London W) egy csodálatos gyógymódnak a leírását közli, melyet sükettség, fülzúgás ellen, bárki otthon, mindig jó sikerrel használhat. Az újság ezen száma mindenkinek ingyen megküldetik, ha a címét az »Illustrirte Welt« szerkesztőségébe beküldi.

Piaci áraink a legutolsó hetivásáron 50 kilogrammonként

	minőség szerint	Kor.-tól	Kor.-ig
búza		8.70	8.90
rozs		7.—	7.10
árpa		5.50	6.—
zab		7.20	7.30
lóher		4.60	5.—
tengeri		6.—	6.10
bükköny		7.80	8.20
hajdina		—	—
fehérbab		6.50	6.70
tarkabab		5.—	—
burgonya		—	—

Nyilt-tér.*

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik férjem Molnár Sándor nyugalmazott királyi segéd-tanfelügyelő elhalálása alkalmával családi kegyeletből eredő fájdalmunkat részvétük által enyhíteni és férjem iránti jó indulatú emléküket nyilvánítani sziveskedtek, úgy a saját, valamint Erdélyből a temetéshez az idő rövidsége miatt meg nem érkeztetett gyermekei nevében is hálás köszönetemet nyilvánítom.

Zalaegerszeg, 1902. márc. 14.

Özv. Molnár Sándorné.

*E rovathatban közlöttekért felelősséget nem vállal a szerk.

Köszönetnyilvánítás.

Felejtethetlen Margit leányunk elhalálása alkalmából mindazok, akik a ravatalra koszorút helyezni s őt a végútjára elkísérni szivesek valának, fogadják ez úton is hálás köszönetünket.

Puer István
és neje.

KRONDORF A LEGJOBB
NYÁKÁLDÓ GYÓGYVIZ.

Ferenc József

keserűviz

az egyedül elismert kellemes ízű természetes hasajtószer.

Felelős szerkesztő: dr. Csák Károly.

Társ szerkesztő és kiadó: Udvardy Ignác.

**KI AKAR
egyéves önkéntes
LENNI?**

Bizonyára van olvasóink között több fiatalember, ki annak idején tanulmányait félben hagyta s így a 3 éves terhes katonai szolgálatnak néz elébe. Debreczenben már évek óta sikeresen működik az országszerte kitünő hírnek örvendő

Lichtblau Albert-féle

miniszterileg engedélyezett katonai előkészítő tanfolyam, tanbizottság: eddig

Draugentz János ny. m. kir. honvédezedes és **Mayer Adolf** ny. cs. és kir. őrnagy, melyben azon ifjak, kik még sor alatt nem állottak, foglalkozásukra és előkészültségükre való tekintet nélkül röviden megszerezhetik az egyéves önkéntesi jogot. Felvilágosítást és prospektust készséggel küld Lichtblau Albert igazgató Debreczenben.

Jutányosan kapható

kitünő

HÁZI KOSZT

háznál, esetleg kihordásra is.

Cím a kiadóhivatalban.

ÖSTERREICHER SAMU

mezőgazdasági gépek és varrógépek
képviselete

NAGYKANIZSA.

Képvisele a hazai legnagyobb gépgyárak.

Megrendelések elfogadtatnak: teljes gőzgarnitúrák, petroleum- és benzínmotorok, kézi és járgányosan eséplőkészletek, minden fajta vetőgépek, arató, fűkaszaló, szecsakavágó, daráló, tisztító rosták, ekék, boronák, szivattyúk, gyümölcs- és borsajtók, szőlőzuzók és mindennemű gazdasági gépek és géprészekre.

Acetylen világítás és vízvezeték berendezés előnyös feltételekkel. Gépolaj zsákok és vízmentes ponyvák.

Használt gépek ujjal becseréltetnek.

Acetylen világításról, vízvezetékéről és malomberendezésről költségvetést és felvilágosítást kívánatra ingyen adok.

Gépjavitások gyorsan és jutányosan eszközöltetnek.

Bérbeadás.

Alulírott zárgondnok hirdetem, hogy a rendelkezésem alatt levő **Ritscher Gyula-féle házban Körmen-di-utca 29. sz. alatt öt szobából, továbbá konyhából, éléskamrából álló emeleti lakás, mellékhelyiségeivel**

1902. május 1-től

bérbeadó.

Bővebb felvilágosítást nyerhetni **dr. Keresztury József** ügyvéd úr irodájában.

Zalaegerszeg, 1902. márc. 15-én.

Tuboly Jenő,
zárgondnok.

Törlesztéses kölcsönt

5%-os kamatra

földbirtokra, bérházakra

szerezek minden előleg nélkül, még abban az esetben is, ha magasabb kamatú kölcsönrel vannak megterhelve az első helyen.

Leveleket bővebb felvilágosítással válassz bélyeg mellett postán elintézz

Sárkány József,

Budapest, Váci-körút 21. sz.

Üzlethelyiség lakással együtt

jó forgalmu helyen, évi 220 koronaért

1902. évi május 1-re

bérbe adó.

Cím a kiadóhivatalban.

100/v. 1902. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zalaegerszegi kir. járásbíróóság 1902. V. II. 26. számú végzése által *Kluger Lipót* rádi lakos végrehajtató javára *Pásty Elek* rádi lakos ellen 800 K tőke, ennek 1902. évi január hó 1-től járó 6% kamata, úgy járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság felülfigyelt 1542 koronára becsült egy gőzlocomobil, malomszerkezet és butorokból álló ingóságok nyilvános árverés útján leendő eladatása elrendeltetvén, — ennek a helyszínén, vagyis **Rádon** leendő eszközzésére 1902-ik évi március hó 26-ik napjának délelőtti 10 óraja határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron átul is eladatni fognak.

Az előírt árverezendő ingóságok vételára az 1881. évi IX. t.-c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Zalaegerszeg, 1902. március hó 2-án.

Nagy Sándor,
kir. bir. végrehajtó.

Mindennemű

kész hintórészek

kaphatók

ÁGI LAJOS

vasárak és kocsireszek raktárában

BUDAPEST, IX., Üllői-út 61.

Továbbá gazdasági eszközök, mindennemű rúdvasak, kocsirugó acélok, olaj, 1/2 olaj és kenőcsös tengelyek, kovács és bogár szerszámok legjobb minőségben.

Képes árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

A nagyérdemű közönség

szíves figyelmébe ajánlom a közelgő tavasi időnyre szükséges

konyhakerti és virágmag

készletemet annál is inkább, amennyiben nagyobb része saját termelésem és azok valódiságáért, csiraképeségükért mindenkor szavatalok; valamint ezekből **palánták** a korai szabadföldi ültetésre olesó áron kaphatók. Jelenleg kapható nálam **fejes saláta, sóska, spenót** a napi piaci árban.

Faj rózsák magas törzsű téli nemesítés drbja **25—30 kr.**; **szomorú rózsák 40—50 kr.**; **futó rózsák**, téli nemesítés, drbja **15 kr.**; **1 éves 20—25 kr.**; alacsony törzsre nemesített **bokor rózsák 15—20 kr.**; magas törzsre nemesített nagy gyümölcsű **egres és ribizke drbja 25—30 kr.**

Uj, nagy virágú, rendes szélű **árvácska, nefelejts, százzorszép** drbja **2 kr.**, **tulipán 6 kr.**, **hiacint 10 kr.**

Továbbá **parkok, udvarok** rendezését és átalakítását a mai kornak megfelelő izléssel, jutányosan készítem.

Szíves pártfogást kér

HAUK FERENC

mű- és kereskedő kertész Zalaegerszegen.

Üzlethelyiség a „Korona” szállóval szemben, kertészet az állami főgymnasium mellett.

Mc Cormick Harvesting Machine-Company.

(Chicagói aratógépgyár.)

GRAND PRIX.

PARIS 1900-BAN.

Kéveköto aratógép, Fűkaszalógép, Készörükészülék, „Daisy” marokrakó aratógép, Szénagyűjtő gereblye és Kévekötofonal gyártmányai.

Ne vásároljon, míg gépeinket nem látta s árainkat nem kérdezte. Olcsó tartalékreszek őrítási raktára, Tessék mintakönyvet kérni!

WILLIAM J. STILLMANN
igazgató.

Évi termelés:
362000 gép.

BUDAPEST,
V. kerület, Váci-út 30. szám.

LINIMENTUM CAPS. COMP.
Horgony-Pain-Expeller

A Richter-féle
egy régi kipróbált háziszert, amely már több mint 33 év óta meghibázható fájdalomcsillapító alkalmaztatást készítenél, csúszlós és megfázásoknál.

Intés: Súlyosabb utánzatok miatt bevérszállások óvatossággal legyenek és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjegyével és a „Richter” ózegjegyzéssel fogadjunk el. — 50 Ft. 1 k. 40 Ft. és 2 k. arban a legfőbb gyógyszerárterekben kapható. Főraktár: Török József Gyógyszerüzemnél Budapestben.

Richter F. Ad. és társa,
osasz. és kir. udvari szállítók.
Rudolstadt.

Kertészkedők, virágkedvelők ☉ ☉
☉ ☉ ☉ ☉ **becses figyelmébe!**

Tavaszi időnyre ajánljuk
faiskoláinkban tenyésztett
nagy mennyiségű s dús vá-
lasztékú

**dísz-, fenyő- és
gyümölcsfáinkat,**

valamint tavaszi és nyári
kiültetésre nagy készlet-
ben levő

virágjainkat,

u. m.: Chrysanthemumokat,
Cactus gyöngyikéket, Canna
Crózyket, faj szegfűket, ojt-
tott rózsákat s más min-
dennemű csoport és sző-
nyegnövényeket nagy kész-
letünk folytán,

a legjutányosabb árakon.

Érdeklődőknek megkere-
sésre faj-, valamint árjegy-
zékkel készséggel szolgál

az uradalmi kertészet

Bellatincz (Zalamegye).

Tessék árjegyzéket kérni!

LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet igé-
rőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881.
évi IX. t.-c. 108. §-ában megállapított fel-
tételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zalaegerszeg, 1902. február 27-én.

Nemes Sándor,
kir. bir. végrehajtó.

Brázay-féle

sósorszesz

nélkülözhetlen háziszer.

== Kapható mindenütt. ==

Egy, vagy esetleg két

jó házból való fiú

TANULÓUL

felvétetik

KESZLI FERENC

butorasztalosnál.

Igen fontos gyomorbetegségeknek!

Étvágytalanságot, gyomorbántalmat,
főfájást, rossz emésztést, gyomorgyengeséget,
emésztési zavarokat megszüntetnek a
Brady-féle Máriaczei gyomorcsippek.

Minden gyógyszerárban kapható.

Sok ezer embernek hála- és köszönő irata!

Ára egy üvegnek használati utasítással 40 kr., kettős
üveg 70 kr. Főraktár: Brady gyógyszerár a „Magyar
Király”-hoz Bécsben, I.

Hamisításoktól óvakodjunk!

A valódi Máriaczei gyomorcsippek a *Brady* vannak
következő védjeggyel és aláírással: *Brady* ellátva.

Ügyeljünk arra, hogy a régi híres, valódi Brady-féle
Máriaczei gyomorcsippekből egy üveg ára 40 kr., a
kettősé 70 kr., míg a nem valódi, hamisított és így ér-
téktelennek ára üvegenként 35 kr.

KOVÁCSOLT SZŐLŐMETSZŐ OLLÓK.

- OJTÓ KÉSEK, ☉ ☉ ☉
- OJTÓ GUMMISZALAGOK,
- OJTÓ PAMUT, ☉ ☉ ☉
- DUGÓK, ☉ ☉ ☉
- FOGÓK, ☉ ☉ ☉

Szőlőcsomagoló vászon

a legjobb minőségben és gyári árban kapható

SCHOTTOLA ERNŐNÉL,

BUDAPEST, Andrassy-út 2. szám.

== Árjegyzék és minták kívánatra ingyen és bérmentve. ==

ALFA SEPARATOR

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Tejgazdasági Gépgyár

BUDAPEST,

V., Báthory-utca 4.

GYÁRTELEP:

Petneházy-utca 8-10.

Szállít: mindennemű tejgazdasági gépeket és eszközöket.

**Tejszövetkezetek és tejfeldolgozó telepek be-
rendezése.**

Tejgazdasági telepek ujjaszervezése.

Díjtalan tanácsadás minden tejgazdasági kérdésben.

Alfa Separatoraink eddig több mint 550 első díjjal lettek kitüntetve.
Évi gyártás körülbelül 47.000 darab.

Oh Jaj!

Megfojt ez az
átkozott köhögés!

„NADOR”
GYÓGYSZERTÁR
Budapest, VI., Váci-Körút 17.

Éljen!

Egгер melpasztilla
csakhamar meggyógyított.

Köhögés, rekedtség és
elnyálasztás ellen gyors
és biztos hatásúak
Egгер melpasztillát,
az étvágyat nem rontják
és kitűnő ízűek.
Doboz 1 K és 2 K.
Próbadohoz 50 fillér.
Fő- és széküldési raktár:

Kapható Zalaegerszegen: Kaszler Sándor, özv. Unger Domokosné, síhemen: E. Dervarics
István, Zalaegerszeg: Botfi Péter-féle gyógyszerárakban. 197 12-30

178/v. 1902. szám

Árverési hirdetmény.

Alulirt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c.
102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a
zalaegerszegi kir. jbiróság V. I. 139. sz. végzése
által Tichler Ignác végrehajtató javára Mátai
József botfai lakos ellen 570 K tőke, ennek
1901. évi július hó 12-től járó 6% kamatja,
ugy járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végre-
hajtás alkalmával bíróilag lefoglalt és felerész-
ben 975 K 25 f-re becsült lovak, szarvasmar-
hák, gazdasági eszközök, takarmány, trágya
sertések, hordók, butorok és szalmás gaboná-
ból álló ingóságok nyilvános árverés útján leendő
eladása elrendeltetvén, ennek a helyszínén,
vagyis Botfán leendő eszközzésére 1902. évi
március hó 18 napjának délelőtt 10 órája határ-
időül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók
ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az
érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi

Szőlőoltványok

szokványminőségben.

A legkiválóbb 43 bor- és csemege-fajokban, fajtisztán, teljes jótállással.

ELŐKERÍTÉS.

Gleditschia csemeték és magvak.

Uradalmaknak, községeknek 3 évi törlesztésre is adatik.

Óriási növény, igen gyorsan fejlődő sövénynövény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt rendkívül csekély kiadással, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat, még apró nyulak sem hatolhatnak át. Minden rendeléshez rajzokkal ellátott útítési és kezelési utasítás mellékeltek. Ezer csemete elég 200 méterre. Ára 6 frt.

Diócssemeték. Óriási jövedelmet biztosító voltánál fogva ennek tenyésztése számos gazdaságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt.

Színes fénynyomatu főárjegyzék ingyen és bérmentve küldetik minden rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzéken kívül még egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt címére ingyen és bérmentve küldeni kéri, mely nincsen az a ház, vagy család, ahol annak tartalmát haszonra ne fordítanák, városon, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így még azoknak is igen érdekében áll, kik rendelni nem akarnak, mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek. Cím:

„Ermelléki első szőlőoltvány-telep” NAGY GÁBOR
Nagykátya u. p. Székelyhid.

ELŐKELŐ BEVÁSÁRLÁSI FORRÁSOK:

Új! Aranyozó, melyvel mindenki azonnal moshatóan újja aranyozhat: tükör- és képkeret, szobrot, virágasztalt, templomszillart stb. — Egy üveg ecsettel 80 kr., 1/2 literes üveg frt 1.50, 1/4 literes nagy üveg 3 frt. — Sport-czikkek, gyermek-játékszerek, háziartál- és ebédlő asztal-kellékek, utazás- és betegápoláshoz való tárgyak felől nagy, képes árjegyzéket bérmentve küld.

KERTÉSZ TÓDOR Budapest, IV., Kristóf tér.

NÖTHLING VILMOS magkereskedőnél
Budapest, Calvin-tér 9.
kaphatók a legjobb gazdasági, konyhakerti, vetemény- és virágmagvak. ✂
Arjegyzék ingyen és bérmentve. ✂

Dupla villanydelejes kereszt vagy csillag. R. B. 86967. sz. Gyógyít és felüdít jótállás mellett: közhvény, reuma, asthma (nehéz lélegzés), álmatlanság, fülzúgás, nehéz halás, epilepsia, idegesség, étvágytalanság, sápkór, fogfájás, migren, tehetetlenség, influenza, valamint minden idegbetegségnél. Azon beteg, aki 86967. sz. készülem által legfeljebb 45 nap alatt meg nem gyógyul, azonnal visszakapja a pénzt. Ahol már semmi sem használt, ott kérem az én készülemeket megkísérélni; meg vagyok győződve készülemek biztos hatásáról.
A kis készülek 4 kor. A nagy készülek 6 kor. könnyebb betegségeknek idült betegségeknek alkalmasak.
A központi elárusítóhely szétküld utánvétellel vagy előleges fizetéssel a bel- és külföldi részre:
MÜLLER ALBERT BUDAPEST, Vadász-utca 42/H. O. Kálmán-utca sarok.

BUTOROK a leggyorsabb a legnépszerűbb kivitelű legújabb hangszerek, mint részletfizetésre
Ehrentreu és Fuchs Testvérek-nél
Budapest, VI., Teréz-körút 8. (Andrássy út közelében.)
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kérjük csak **Neustein Fülöp** csuk-hashajtó-píruláit, azelőtt „Erzsébet píruiká”-nak nevezve
évek óta kitűnőnek bizonyultak, előkelő orvosok könnyű hashajtó- és feloldó-szerül ajánlják. — Egy doboz (45 píru) 30 fillér. Egy tekercs (8 doboz) 120 píruval 2 korona.
— Minden gyógyszerárban kapható. —
Neustein-féle gyógyszerár, Bécs, I., Plankengasse 6.

DEHMAL KÁROLY
zongora-gyáros
kizárólag kitűnő külföldi gyártmányok raktára és kölcsönző-intézet
Budapest, IV., Károly-körút 20.

Magyar festék-, kence- és lakkgyár
KRAYER E. és T.
— József főherceg udvari szállítója, a magyar államvasutak és más nagy vállalatok szállítója
BUDAPEST, V., VÁCZI-ÚT 6. SZÁM.

Nemzeti irodalmunk legértékesebb alkotásait, a magyar irodalom főműveit

Magyar FRANKLIN-Társulat kiadása Remekírók

oim alatt egyöntetű szép kiadásban, 55 kötetben, díszes vászonkötésben adja közre a Franklin-Társulat.

Tartalmazza:

*Arany János KisfaludyKároly
*Arany László KisfaludySándor
Balassa Bálint Kölesy Ferenc
*Bajza József Kossuth Lajos
Berzsenyi Dániel Madách Imre
Csiky Gergely Mikes Kelemen
Csokonay V. M. Pázmán Péter
*Czuczor Gergely Petőfi Sándor
Deák Ferenc Reviczky Gyula
Eötvös József br. Széchenyi Ist. gr.
Fazekas Mihály *Szigligeti Ede
*Garay János Teleki László gr.
Gyöngyössi L. *Tompa Mihály
Gvadányi József *Vajda János
Kármán József *Vörösmarty M.
Katona József Zrinyi Miklós
Kazinczy Ferenc műveit.
*Kemény Zsigm.
Népies lyra Népballadák
— Kuruczoköltészet.

* A csillaggal jelzett remekírók kiadási jogát a Franklin-Társulat magának szerződéssel biztosította, úgy hogy azt más kiadó ki nem adhatja, ezen írók művei más versgyűjteményben meg nem jelenhetnek.

A Franklin-féle Magyar Remekírók 55 testes kötete felőleli a legbessesebbet, mit a magyarszellelem teremtett és hivatva van arra, hogy minden családi könyvtár gerince legyen.

A Franklin-féle Magyar Remekírók kiállítása méltó a nemzeti műjelenőséghez. Kötése pálya-

nyertes, művészi, erős angol vászonkötés, a papírja famentes, soha meg nem sárgul; betűi külön e célra készülnek.

A Franklin-féle Magyar Remekírók öt kötetes sorozatokban jelennek meg 1902 februártól kezdve és azontúl minden félévben egy-egy öt kötetből álló sorozat.

A Franklin-féle Magyar Remekírók előfizetőinek külön kedvezményképen a most megjelenő új magyar Shakspeare-kiadás 6 vaskos kötetben, díszkötésben 20 korona — kivételes árban szállítatik, holott e kiadás bolti ára 30 korona lesz és az eddigi forgalomban volt Shakspeare kiadás 100 koronába került. — Legkiválóbb költőink remek fordításaiban közli Shakspeare remekait e kiadás, névszerint Arany János, Petőfi, Vörösmarty, Szász Károly, Lévy József, Arany László, Rákosi Jenő, Györy Vilmos átültetésében. Ez az egyetlen teljes magyar Shakspeare és értékes kiegészítője a Magyar Remekírók gyűjteményének. Megrendelhető a Magyar Remekírók-kal egyidejűleg.

A Franklin-féle Magyar Remekírók 55 kötetnyi teljes gyűjtemény ára 220 korona, mely összeg havi részletekben törleszthető; a hat kötetes teljes Shakspeare kedvezményára 20 korona, a Remekírók előfizetőinek, ha a két mű együttesen rendelgetik meg.

Sajtó alá rendezik és az illető írók életét, munkáinak jellemzését felőleli bevezetéssel ellátják:

Alexander Bernát
Angyal Dávid
Badies Ferenc
Bánóczy József
Beöthy Zsolt
Berzeviczy Albert
Bayer József
Erdődy Sándor
Erdődi Béla
Erdélyi Pál
Ferenczy Zoltán
Frankóni Vilmos
Gyulai Pál
Heinrich Gusztáv
Koroda Pál
Kossuth Ferenc
Kozma Andor
Lévy József
Négyessy László
Rákosi Jenő
Riedl Frigyes
Széchy Károly
Széll Kálmán
Váci János
Vadnai Károly
Voinovich Géza
Zoltvány Irén

E fényes névsor biztosítékot nyújt arra nézve, hogy a Magyar Remekírók megbízható szövegét adja a fölvetett munkáknak, s hogy minden életrajz önálló becsü munka lesz.

A Franklin-Társulat által kiadott „Magyar Remekírók” nagy értékét rendkívül emeli, hogy annak kiegészítője a

Teljes Magyar Shakspeare,

a Kisfaludy-Társaság által kiadott s költőink: Arany, Petőfi, Vörösmarty, Szász Károly, Lévy, Arany László, Fejes, Greguss, Györy Vilmos, Lőrinczy-Lehr, Rákosi Jenő, Szigligeti által fordított kiadása. Ez a fordítás ma már magyar remekíró-számba megy, mert azt halljuk a szinpadról, ezt idézzük lépten-nyomon; átment a nemzet véérébe.

A teljes magyar Shakspeare-t kedvezményes áron kapják a „Magyar Remekírók” megrendelői, vagyis a hat kötetes díszesen bekötött munkát 30 korona bolti ár helyett 20 koronáért, ha mind a két munkát megrendelik.

Megrendeléseket elfogad minden hazai könyvkereskedés vagy a Franklin-Társulat Budapesten.

MEGRENDELŐ-JEGY.

Alólirott könyvkereskedésben (hol): ezennel rendel
..... péld. Magyar Remekírók 55 kötet 220 K.
..... Shakspeare összes színművei 6 kötet 30 K helyett 20 K kedvezményes áron.
..... Shakspeare összes színműveit 6 kötetben külön (a Magyar Remekírók nélkül) 30 korona bolti áron és kéri a szállítási feltételek közlését.

Hely:

Név: